

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 11

SAYI : 126

HAZİRAN 1972

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Faruk Sünter, TSE Yönetim Kurulu Başkanlığından istifa etti	3
TSE'den Haberler	5-9
Sınai Mülkiyet Alanında Standardlaştırma Çabaları	11
Taşit Motorları Pistonları İçin Segman Standardı	12-13
Kestane Standardı	15
Standard Dünyasından Haberler	17-25
ISO ve Çevre Sorunları	27

Summary Of Contents 29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Haziran 1972 tarihinde basılmıştır

BU SAYIMIZ

Okurlarımıza bu sayımızla ilgili olarak vereceğimiz önemli haber, TSE'nin Kurucusu ve bugüne kadar Yönetim Kurulu Başkanı olan Faruk Sünter'in Başkanlık görevinden ayrılmış; yerine Prof. Dr. Tarık G. Somer'in seçilmesidir.

Sünter, bilindiği gibi Şubat 1972, ayı sonlarında bir kalp krizi geçirmiştir. Daha önceleri de başka bir nedenle İsviçre'de önemli bir ameliyat geçirmiştir. Bütün bu bedensel hastalıklar yanında bazı görevsel nedenler çekilme kararı almasını gerektiği kılmuştur.

Yeni Başkan Somer'in TSE'yi yeni bir hızla yeni ufuklara götüreceğini ummaktayız.

İç sayfalarımızda bu konuya değinen yazı ve haberlerimizi okuyacaksınız.

Bu sayımızda olağan ve mutad standard tanıma yazıları yanında TSE markası ile ilgili haberleri, dış alemden derlebildiğimiz bazı haberleri de sunuyoruz.

STANDARD

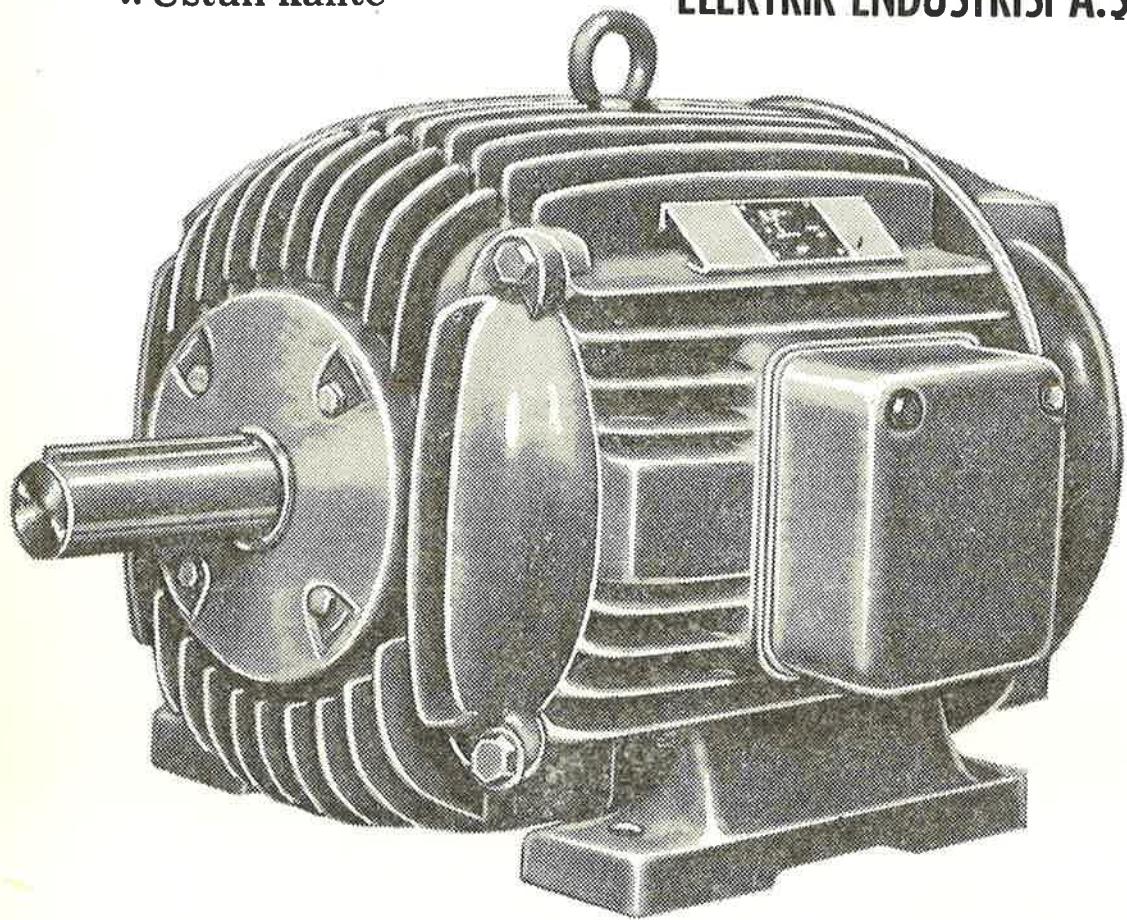
TSE normuna, VDE nizamnamesine ve IEC tavsiyelerine göre
bütün gerilim ve devirlerde 60 PS takata kadar

Trifaze motorlar imal ediyoruz.

- *Kuvvetli
- *Güvenilir
- *Üstün kalite

AEG ETİ

ELEKTRİK ENDÜSTRİSİ A.Ş.

Her türlü bilgi için:

AEG-TELEFUNKEN GENEL ELEKTRİK T.A.Ş.

Karamustafapaşa Cad. 203, Nesli Han Kat 3
P.K. 790 Karaköy - İstanbul, Tel: 49 20 56
ve

Atatürk Bulvarı 69/7-8 And Apt., P.K. 205 Yenisehir - Ankara, Tel: 12 23 42

İstanbul Bölgesi Satıcısı:

İzmir Bölgesi Satıcısı:

D. K. YOVANİDİ

CİHAT AKSEL

Voyvoda Cad. No 68-70, Galata - İstanbul
Tel: 44 33 65 - 44 30 75

Anafartalar Cad. No. 131, İzmir
Tel: 23995 - 26995

Faruk Sünter TSE Yönetim Kurulu Başkanlığından İstifa Etti

Yerine Prof. Dr. Tarık G. Somer Getirildi

KÂZIM TURGAY DA BAŞKAN VEKİLİ OLDU

Mart sayımızda enfarktüs M.C. krizi geçirerek iyileşme yoluna girdiğini haber verdigimiz Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Faruk SÜNTER, tabiblerinin ağır çalışmayı yasaklamalarını ve Enstitü işlerinin de son zamanlarda güçleştiğini gözönüne alarak, Yönetim Kurulu Başkanlığından istifa etmiştir.

Faruk SÜNTER, T. Odalar Birliği Genel Sekreteri iken, kurulduğu 1954 yılında TSE Başkanlığına getirilmiş, çeşitli statü değişikliklerinden ve 1960 yılında 132 sayılı kanunla TSE'ye yeni şekli verildikten sonra da her yıl Başkanlığa seçilmiş ve aralıksız olarak 1954'den 1972'ye kadar 18 yıl TSE Başkanlığı yapmış, yurt içinde ve yurt dışında TSE'nin gelişmesi ne ve sayılı bir yer tutmasına çalışmış; 1968-1970 döneminde üç yıl süre ile Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Başkanlığına da seçilerek, TSE'nin sesini Dünyaya duyurmuştur.

Yönetim Kurulu, 20. Başkanlık yılını idrak etme arifesinde olan Faruk SÜNTER'e bu kararından vazgeçmesini rica etmişse de, yukarıda yazılı nedenleri ileri süren SÜNTER, Başkanlık sorumluluğunu bir arkadaşına devretmek arzusunda direnmiştir.

Bu durum üzerine yapılan seçimde Başkan Vekili Prof. Dr. Tarık G. SOMER TSE Yönetim Kuruluna Başkan olarak seçilmiş ve 25 Haziran 1972 günü yeni görevine başlamıştır.

Prof. Dr. Tarık G. SOMER'den açılan Başkan Vekilliğine de Kâzım TURGAY seçilmiştir.

STANDARD, Türk Standardları Enstitüsünün Kurucusu ve 18 yıllık Başkanı Sayın Faruk SÜNTER'e acil şifalar ve biran önce yeni sorumluluklar alacağı ortamın gelmesini; Prof. Dr. G. SOMER ile Kimya Y. Mühendisi Kâzım TURGAY'a da yeni görevlerinde başarılarının devamını diler.

Sayın Faruk SÜNTER ile Prof. Dr. SOMER ve TURGAY'ın biyografileri, «TSE'den Haberler» sayfamızda verilmektedir.

sıcaktan bunalmadan yaşayın...

**EVLER, BÜROLAR, OTELLER, HASTANELER,
OKULLAR, MAĞAZALAR, GAZİNOLAR
VE BENZERİ YERLER İÇİN
GEREKLİ HAVA SOĞUTUCU HİZMETİNİZDE!**

ARÇELİK KLİMA CİHAZI

- İçerdeki sıcak havayı istenilen derecede otomatik olarak soğutur
- Odadaki nem fazlasını alarak insanın bunalmasını önler, sevkle çalışmasını ve serinleyerek rahat etmesini sağlar
- Sürekli olarak odanın havasını tazeler
- Cam açmaya ihtiyaç olmadığından daha sakin ve daha temiz bir yaşama ortamı sağlar
- Güzel görünüşü ile odanın dekorunu tamamlar

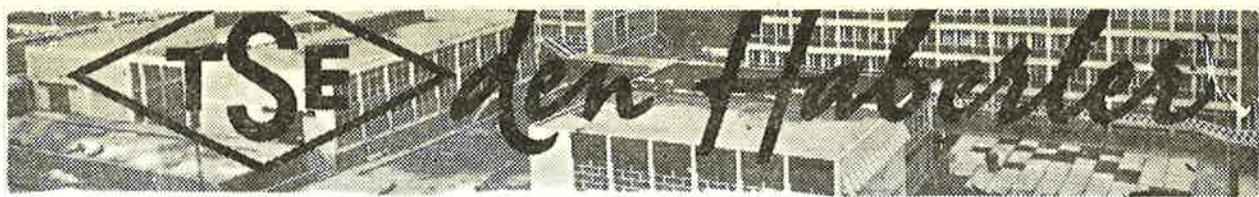
MONTAJ,
SERVİS
TEŞKİLATIMIZ
TARAFINDAN
PARASIZ
YAPILIR

ARCİELİK
klimā cihazı

SERİN HAVA... TEMİZ HAVA

Genel Satıcıları: BEKO TİCARET A.Ş., Tel.: 49 00 39 - BURLA BİRADERLER ve Şsi., Tel.: 45 52 00

Yeniajans — 74 (90)

Prof. Dr. Tarık G. SOMER

Prof. Dr. Tarık G. Somer 1927 yılında Develi'de doğmuş, ilk okulu 1938, ortaokulu 1941 yılında bitirdikten sonra 1944 yılında Sivas Lisesinden mezun olmuştur. 1944 de açılan müsabaka imtihanını kazanarak Amerika'da New York Rensselaer Polytechnic institute'de kimya mühendisliği tıhsilini başlamıştır. 1950 de mezuniyetini müteakip Massachusetts Institute of Technology'de ihtisas yaparak 1952 de M. Sc. derecesi almıştır. Bu tarihte doktora tıhsili için Maryland Üniversitesine girmiştir ve 1954 de «Petrol Gazının Absorpsiyonu» mevzuunda bir tez yazarak Ph.D. (Doktor) ünvanını almıştır.

İki yıl süre ile Amerika'da DuPont firmasında proje ve kontrol mühendisi olarak çalışmış ve 1956 da Türkiye'ye dönmüştür.

1957 de Doçent olmuş, askerlik görevini müteakip Orta Doğu Teknik Üniversitesine «Assoc. Prof.» olarak tayin edilmiştir. Bu üniversitede 1958 yılında bir kimya mühendisliği branşı açılmasına ve öğretim başıamasını sağlamış, çeşitli laboratuvarların ve pilot tesislerin kurulmasında faaliyet göstermiş 1958-1969 yılları arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Kimya Mühendisliği Bölümü Başkanı olarak görev yapmıştır.

1961 yılında O.D.T.Ü. temsilcisi olarak TSE Genel Kuruluna katılan Prof. Dr. Somer, o tarihten bu yana sürekli olarak Teknik Kurul Üyeği, Kimya Hazırlık Grubu Başkanlığı Laboratuvar Hazırlık Grubu Başkanlığı yapmıştır. 1967 de TSE Yönetim Kurulu Üyesi olmuş, 1969 da yeniden seçilmiş, 1971 Şubat'tında da Celal İmre'nin vefatı üzerine Başkan Vekiliğine getirilmiştir.

Prof. Dr. Somer, Faruk Sünter'in istifası üzerine 25 Haziran 1972 de Yönetim Kuruluna TSE Başkanlığına seçilmiştir.

Bilimsel araştırmaları daha çok «Unid Operations» ve «Kimya Fabrikaları Proje Hesapları» konularında olup «British Chemical Engineering», «Jour-

Y. Mühendis Kâzım TURGAY

1922 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi girmiştir ve 1945 yılında Üniversiteyi Yüksek Kimya Mühendisi olarak bitirmiştir.

İlk görevine, 1945 de Beykoz Deri ve Kundura Sanayi Müessesesinde Kontrol Mühendisi olarak başlayan Turgay, aynı müesseseden 1953 yılında Plan Bürosu Şefi iken ayrılmış ve Kütahya Seramik Fabrikası'na Müdür olmuştur. Bir yıl sonra Azot Sanayii T.A.S. Şantiye ve Montaj Müdürlüğü, daha sonra, sırası ile Türkiye Çimento Sanayii T.A.S. Gaziantep Fabrikası Müdürlüğü ve Merkezde Satış Müdürü, Türkiye Çimento Sanayii A. S. Tesis Plan ve Organizasyon Müdürü, aynı kuruluşun Genel Müdür Yardımcılığı, Bursa Çimento Fabrikası Genel Müdürlüğü yapmıştır. Halen Marmara Bölgesi Çimento Fabrikaları İhracat ve Satış Birliği Başkanıdır.

Turgay'ın ilk defa olarak 1960 yılında Türk Standardları Enstitüsü'nün çalışmaları ile ilgilendiğini ve aynı yıl yapılan Genel Kurul toplantısına Türkiye Çimento Sanayii T.A.S.'nın temsilcisi olarak katıldığını görüyoruz. 1961'de de Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin Genel Sekreteri olarak Genel Kurul'a katılmış ve TSE Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiştir. O tarihten beri seçimi yenilenen Turgay, iş ve meslek hayatında oldukça geniş bir çalışma alanına sahip bulunmakta ve halen Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği'nde de Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

nal of Applied Chemistry», «Trans. A.I. Ch.E.» ve «International Ch. E. Symposium» ve diğer ilmi dergilerde yayınlanmıştır. Muhtelif uluslararası kongrelerde konferanslar veren Prof. Dr. Somer, halen, Genel Kur. Bsk. İLAR İlmi Araştırma Kurulu Üyesi ve Amerikan, İngiliz Kimya Mühendisleri Cemiyetlerinin aslı üyesi bulunmaktadır.

Antep Fıstığı ve Mahlep Standardları ile ilgili Ticaret Bakanlığı Tebliğleri

Ticaret Bakanlığı 24 Haziran 1972 tarih ve 14225 sayılı Resmi Gazete ile iki tebliğ yayımlamış bulunmaktadır.

Bunlardan birincisi, Antepfıstığı ihracatının denetlenmesine dair Tüzükle ilgilidir. Diğerinde ise, TSE tarafından hazırlanmış ve 8 Mayıs 1972 tarih, 14181 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Kararname ile mecburi yürürlüğe konan Mahlep standardının uygulanması konusu ele alınmaktadır.

Aşağıda bu tebliğlerin tam metnini sunuyoruz:

Ticaret Bakanlığından :

Antepfıstığı İhracatının Denetlenmesine dair Tüzükün Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak antepfıstığı ihracatında kullanılmakta olan ambalajlara ilâveten aşağıda vasif ve ölçülerini gösterilen ve net 12,5 Kg. iç antepfıstığı ihtiyacı eden mukavva kutuların kullanılmasına müsaade edilmiştir.

1 — Net 12,5 Kg. iç antepfıstığı ihtiyacı eden mukavva kutunun ölçü ve vasıfları :

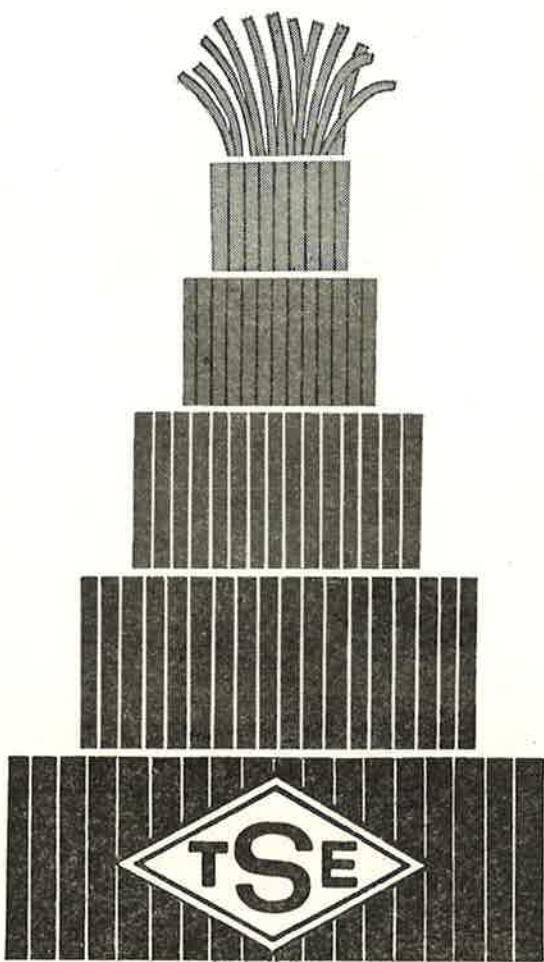
Uzunluk (İçten içe)	46 — 47 cm.
Genişlik (İçten içe)	29 — 30 cm.
Derinlik (İçten içe)	17 — 18 cm.
Mukavva kalınlığı	5 — 7 mm. (Düz veya oluklu mukavva)

2) Ambalajlama şekli :

a) Bu kutuların dört yan veya karşısılıkla iki yan taraflarına takviye maksadıyla mukavva konulacak, içine üst kapağın da altını kaplayacak şekilde beyaz ve temiz yağılı kâğıt döşenecek, üst kapağı bantla diğer ek yerleri de tel raptive ile kapanacaktır.

b) İç antepfıstıklarının bu kutulara, polietilen veya malin kalitesini bozmayacak benzeri koruyucu maddededen mamül torbalar içinde konulması ihtiyarılır.

c) İç antepfıstıkları sözü edilen kutulara torbalar içinde konulmak istendiğinde, bu torbalar içine konulacak net iç antepfıstıkları müsavi ağırlıklarda olacak, bunların
(Devamı 9. Sayfada)

**TESİSAT
YERALTI
TELEFON**

**KABLOLARINDA
KABLOLARINDA
KABLOLARINDA**

TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

Merkez: Okçumusa Cad. 70 - Karaköy - IST. - Telf.: 44 24 52 - 49 35 35
Fabrika: Topkapı, Maltepe Cad. 10/3 - IST. - Telf.: 21 76 22

YILMAZ KABLO

FARUK A. SÜNTER

ı Birliğini kurmuş ve onun ilk Genel Sekreteri olmuştur.

1954'de T. Odalar Birliği bünyesinde Türk Standardları Enstitüsü'nü kurmuş ve Başkanlığa getirilmiştir. Son 18 yıldan beri her yıl devamlı olarak, TSE Başkanlığına seçilmiştir.

Yurt içindeki bu aktif çalışma hayatı yanında Faruk A. Sünter, milletlerarası alanda da daima yoğun faaliyetlerin içinde olmuştur. 1963 - 65 döneminde Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Konseyine seçilmiş bulunan memleketimizi temsil etmiş, daha sonra ISO'nun STACO (Standardlaştırmanın Bilimsel Prensipleri Dağıtım Komitesi) ve DEVCO (Geliştirme Komitesi) ya şahsen üye seçilmiştir.

F

aruk A. Sünter, ISO'nun 1967 Haziranında Moskova'da yapılan Genel Kurulunca Uluslararası Örgütün 1968 - 1970 dönemi için 3 yıl süre ile Başkanlığa seçilmiştir. Sünter, bu üç yıllık dönemde Ankara'da yapılan Genel Kurul'da görevini B. Amerika'lı Dr. F. L. LaQue'ye devretmiştir. Sünter'in ISO Başkanlığı yaptığı 3 yıllık sürede, ISO'nun bu dönemde önceki 21 yılda hazırladığı standardların iki mislinden fazla standard yayınlanmış olması takdirle karşılanmıştır. Sünter, ISO Başkanlığı döneminde B. Amerika, Belçika, Fransa, İtalya, Macaristan Standard kurumlarının 50. yıldönemlerinde şeref misafiri olarak bulunmuştur. B. Amerika'da bu vesile ile yapılan toplantıda, Sünter'in, her yıl bir «Dünya Standardlar Günü» kutlanması yolunda yaptığı öneri, standardizasyon çevrelerinde ilgi görmüş, dâha sonra ISO Konseyince, Sünter'in önerisi karara bağlanarak, 1970'ten itibaren, 14 Ekim günü «Dünya Standardlar Günü» olarak kutlanmaya başlamıştır.

F

aruk A. Sünter, bu tarihten itibaren 2 yıl, çok eskiden beri ilgisi bulunan basın hayatına dönmüş, Yeni İstanbul Gazetesi'nin kurucuları arasında yer almış, gazetesinin sahipliğini, İktisat Başyazarlığı ve Müdürlüğü yapmıştır.

T

icaret Bakanlığı Müsteşarlığı yaptığı 1950 - 52 yılları arasında Dünya Tütün Kongresine katılmış ve sonradan kurulan Teşkilatın Başkan Vekilliğine getirilmiştir.

T

icaret Bakanlığından ayrılmadan önce Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları

ISO çerçevesinde kalmamış, OECD, ECE, FAO (Codex Alimentarius) gibi milletlerarası kuruluşların bu konudaki toplantılarına sürekli şekilde Türk Delegasyonu Başkanı olarak katılmak suretiyle, memleketimizin hak ve menfaatlerini savunmuştur. Bu arada, ECE Standardizasyon Ekseprler Grubunun, iki defa, Başkan Vekiliğini yapmıştır.

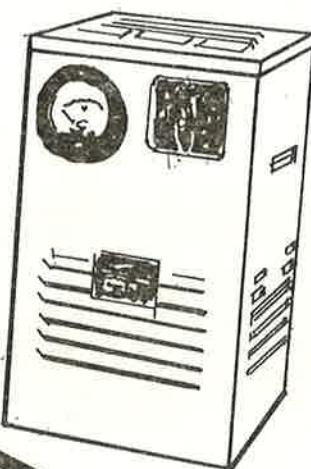
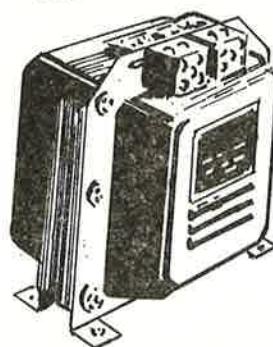
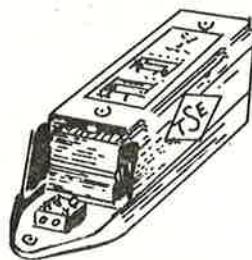
Fransa, İtalya ve Almanya'da her iki yılda bir sırada düzenlenen «Yaş Meyve ve Çiçek Ticaretinin Uluslararası Standardizasyonu» anlamına gelen ve ilgili hükümetle OECD ve FAO tarafından desteklenen NORCOFEL bilimsel toplantılarına konferansçı veya başkan olarak 4 defa katılan Sünter, 1969 yılında da Paris'te CFNECA'nın düzenlediği bir seminerin standardizasyonla ilgili oturumlarına başkanlık etmiştir.

Faruk A. Sünter ayrıca, 1964 Yeni - Delhi ISO Kongresi sırasında temelleri atılan RCD Ülkeleri (Türkiye - İran - Pakistan) Standardizasyon işbirliğinin kurulmasında başlıca rolü oynamıştır.

Sünter'e, Ocak 1972'de Fransız hükümeti, uluslararası standardizasyonun gelişmesindeki değerli katkılarından ve bu çalışmalarla Fransızca dilinin kullanılması için gösterdiği çabalarдан dolayı, Legion d'Honneur nişanının şövalye rütbesini tevcih etmiştir.

1942 yılından beri Ticaret Liseslerimizde okutulan 4 ciltlik «Mal Bilgisi» Kitap serisinin müellifidir. «Türkiye'de Standardizasyon ve Türk Standardları Enstitüsü» adlı 492 sayfalık eseri hazırlayan 4 kişilik Heyete Başkanlık etmiştir. «Türkiye İktisat Gazetesi»nin Kuruçusu ve ilk Başyazarıdır. TSE'nin aylık yayın organı Standardı da kuran Sünter, halen Dergi'nin TSE adına sahibi ve Başyazarlığını da yapmaktadır.

Standardizasyon konusundaki milletlerarası çalışmaları sadece

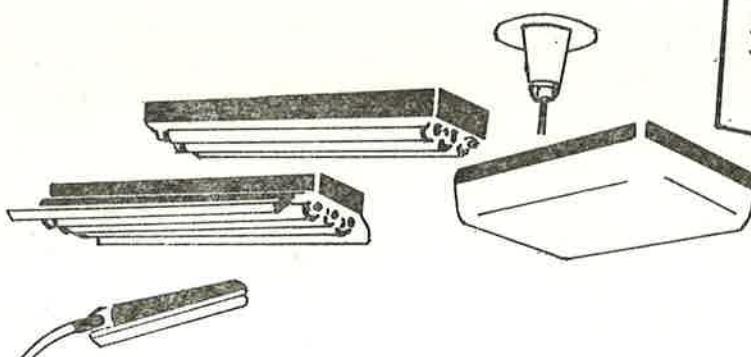
STANDARDDA UYGUNLUK GARANTİ-
SİNİ ALAN İLK BALAS HEİCO'DUR.

HEİCO MARKASI GARANTİNİN
VE TEKNİĞİN İFADESİDİR

5 WATTAN 5000 WATA KADAR
MONOFAZE **HEİCO** TRANS-
FORMATÖRLERİ AVRUPA
EMSALLERİ AYARINDA OLUP
İN İYİ VERİMLE ÇALIŞIR

DÜŞÜK GERİLİMLİ YERLERDE
CİHAZLARINIZI DAHA VERİMLİ
ÇALIŞTIRMAK İSTİYORSANIZ
HEİCO REGÜLATÖRÜ KUL-
LANINIZ

HEİCO FLUORESANT BANT
VE REFLEKTÖRLERİ ZERAFETİN
NÜMUNESİDİR

SOKAK AYDINLATMASINDA **HEİCO** ANTİGRON, ARMATÖR
VE BALASTLARINI TERCİH EDİNİZ

HAYK DEĞİRMENCİOĞLU, YANIKKAPI Sok. 38 İSTANBUL - KARAKÖY
TEL : 44 33 37

TSE MARKASINI ALAN FİRMALARIN SAYISI 38'e YÜKSELDİ

Geçtiğimiz ay içinde yapılan iki anlaşma ile mamüllerinde TSE Standardlara Uygunluk Markası'nı, uygulayan firmalarımızın sayısı 38'e yükselmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, bu son iki anlaşma, Mayıs'ta başlayan TSE'nin yeni çalışma döneminin de ilk anlaşmaları olmaktadır.

Aşağıda yeni anlaşmalara konu olan firmalar ve mamüllerini tanıiyoruz:

İstanbul'daki ELEKTROPAK firmasının imâl etmekte olduğu MOLVENO markalı elektrik anahtarları, yapılan incelemeler ev TSE Lâboratuvarlarındaki deneylerden sonra, TS 41 «İç Tesisatta Kullanılan 250 Volt ve 10 Ampere kadar Elektrik Anahtarları» Türk Standardına uygun bulunmuş ve firma, bu hususu belirten TSE Markasını, mamüllerinin üzerinde kullanma yetkisi tanımıştır.

TSE'de anlaşmayı Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Tarık G. Somer ile firma temsilcisi M. Emin Cankurtaran imzalamışlardır. Bu-

na göre, Molveno markalı 250 V/6-10 Ampere kadar devrik tipteki elektrik anahtarları, bundan böyle TSE markasını taşıyacaklardır.

Aynı mamûl için TSE Markası kullanma yetkisi alan diğer firma da İstanbul'daki T.E.O. Kollektif Şirketi'dir. Bu firmadan imâl ettiği T.E.O. Markalı 250 V/6-10 Ampere kadar devrik tipte elektrik anahtarları da gerek fabrikasında yapılan incelemeler, gerekse TSE'deki lâboratuar deneyleinden sonra, TS 41'e uygun bulunmuştur.

T.E.O. firması ile de yapılan anlaşma, TSE Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Tarık G. Somer ve firma temsilcisi Zekeriya Turan tarafından imzalanmıştır.

Böylelikle, TSE Markasını taşıyan mamüllerimiz arasına, geniş bir tüketim alanına sahip bulunan elektrik anahtarları da girmiş olmaktadır.

Dergimiz her iki seçkin firmamızı da, kaliteli imalâtlarından dolayı kutlar, başarılarının devamını diler.

Antep Fıstığı ve Mahlep Standardları ile ilgili Tebliğler

(Baştarafı 5. sayfada)

resmî marka yüzlerine Türkçe veya alıcı memleketin istediği dilde «Türkiye» ve «Antepfıstığı» ibareleri ve içindeki antepfıstığının net miktarının yazılması mecbûrî, malın tipinin yazılması ihtiyarî olacaktır.

d) Resmî marka ve işaretler sabit, yeşil veya siyah mürekkep ile şablon veya matbaa baskısı halinde konulacaktır.

e) Partinin kontrol edildiğini gösteren kontrol damgası üst kapaklı kapatılan bant üzerine vurulacaktır.

Bu karar Resmi Gazete'de ilân tarihinden 15 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Keyfiyet ilgililere duyurulur.

Ticaret Bakanlığından :

1) Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanmış bulunan TS/1049 Mahlep Standardının 1705 ve 3018 sayılı kanunlarla 132 sayılı Kanuna dayanılarak ihracatta mecbûrî tatbîke konulması hakkında 13/4/1972 tarihli 7/4291 sayılı Kararname ve mezkûr Standard 8/5/1972 tarihli 14181 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunmaktadır.

2 — Bahsi geçen Standard, 1/9/1972 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek ve yalnız ihracattaki denetleme; 1705 ve 3018 sayılı Kanunlar ile bu Kanunlara dayanılarak çıkarılmış bulunan «Türk Standardlarının Uygulanması hakkında Tüzük»ün ilgili hükümleri dairesinde Bakanlığımız Kontrol Teşkilâtına yapılacaktır.

3 — Sözü edilen denetleme, İstanbul, İzmir, Mersin ve İskenderun'daki Kontrol Teşkilâtımıza yapılacak bu merkezler dışından vaki olacak ihraç konurol talepleri, bu merkezlere o yere en yakın olanından geçici görevle gönderilecek kontrolör veya eksperler tarafından karşılanacaktır.

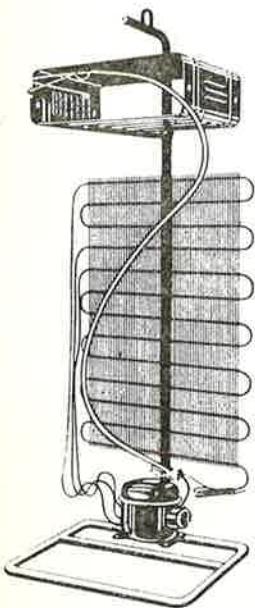
4 — Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük'ün 21. maddesi gereğince, Standardına uygunluğunu gösteren «Denetleme Belgesi olmayan veya denetleme belgesinin 45 günlük geçerlik süresi geçmiş bulunan, ambalajları üzerinde resmî işaretleri ve denetleme işaretini bulunmayan mahlep partilerinin ihracına Gümrük İdarelerince müsaade olunmayacağından.

5 — Keyfiyet ilgililere tebliğ olunur.

Memleketimizin elektrik cihazı ve ev aletleri sanayiinin ihtiyaçlarına
cevap vermek üzere

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Türkiye'nin özel şartlarına göre geliştirdiği,
BEYNELMİLEL KALİTEDEKİ imalât çeşitlerini iftiharla sunar:

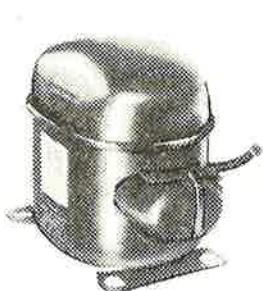

KOMPLE SOĞUTUCU ÜNİTELER

(Ev tipi buz dolapları için)

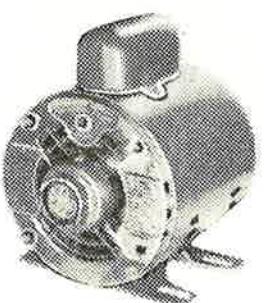
SOĞUTUCU ÜNİTE ELEMANLARI

Evaporatörler, Kondenserler,
Eşanjörler

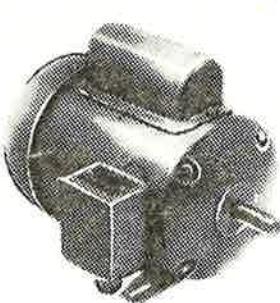
KOMPRESÖRLER

(75 Kcl/saat 525 Kcal/saat)
Hermetik (tam kapalı) ve Freon 12 alçak ve yüksek evaporatör basınçlarında ev tipi buz dolapları, su soğutucuları, şişe nem gidericileri, şişe soğutucuları v.s., tatbikatlar için.

ÖZEL TATBİKAT MOTORLARI

- Çamaşır makineleri, yıkayıcı motorları
- Çamaşır makineleri, sıkıcı motorları
- Konvektör fan motorları
- Aspiratör motorları
- Aksiyal fan motorları v.s.

GENEL MAKSAT MOTORLARI

- Monofaze yarı kapalı, burç yataklı motorlar (1/6-3/4) HP (Özellikle ticari buz dolap kompresörleri ve sessiz çalışma isteyen tatbikatlar için)
- Monofaze ve trifaze tam kapalı, cebri soğutmalı, rulman yataklı motorlar

1/4-3/4 HP 1425 d/d 110/220 V.
tek fazlı kondansatörlü.

1/2-1 1/2 HP 1425 d/d 220/380 V.

1/2-1 1/2 HP 2850 d/d 220/380 V.

1/2-3/4 HP 950 d/d 220/380 V.

EMAYE BOBİN TELLERİ :

0,29 mm.'den 1,30 mm.'ye kadar (135°C sıcaklıkta çalışmaya dayanıklı, hermetik kalite)
Özel ihtiyaçya göre, makara veya kova içerisinde kanganlar halinde teslim edilebilir.

Her türlü tatbikat problemleriniz için teknik servisimiz emrinizdedir.

GENERAL ELECTRIC

Elektrikte En Büyük İsim

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş

Topkapı-İstanbul Tel: 23 22 52 - 23 22 55

GENEL SATICIŞİ: BEKO TİCARET A.Ş.

İstiklal Cad. 349 Beyoğlu-İstanbul Telefon: 49 00 39

Manajans — 1411 (93)

Sınai Mülkiyet Alanında Standardlaştırma Çabaları

Muzaffer UYGUNER

Bundan önceki bir yazımızda da Sınai mülkiyet alanındaki standard çalışmalarından söz etmiştik. Bu arada WIPO'nun çalışmaları açıklamaya başlamıştık. Bu yazida ise İCIREPAT ile PCT'nin bu konudaki çalışmalarını belirtmeye çalışacağız.

İCIREPAT (International Co-operation in Information Retrieval Among Patent Offices), bulgu belgelerinin kütüğünü tutan ve bunların korunması ile ilgili işlemleri yürüten hükümet büroları arasında, bulgu belgelerini elde etmek için uluslararası işbirliğini uygulamak isteyen bir komitedir ve Paris Birliği Andlaşması hükümlerine göre kurulmuştur. Komitenin görevi, araştırma yapanlarla bulgu belgelerini uygulayan sanayicilerin muhtaç bulunduğu teknik bilgi ile ilgili olarak bulgu belgelerinin saklanması ve bunların sağlanması için gerekilen yardım yapmaktadır. İCIREPAT, bunları ikinci yolla sağlamaya çalışmaktadır; Paylaşma dizgesi, standardlaştırma çabaları, Bismi üzerinde duracağımız konu ikincisidir. Çünkü, birincisiyle uğraşacak durumda değiliz ve o husus ayrı bir uzmanlık dalı içinde ele alınmak gereklidir.

Standardlaştırma çabaları ile ilgili olarak başlıca üç konu üzerinde durulmalıdır; Bulgu belgeleri ile ilgili kâğıtlar, mikrofilmler, bilimsayarlarla kullanılacak kartların bovitları.

1. Bulgu belgeleri ile ilgili kâğıtlar boyaları elbette çok önemlidir. Bu nedenle, herseyden önce bunların boyutları üzerinde durulmaktadır. Bu konu WIPO'nun da üzerinde önemle darduğu bir konudur. Gerçek, bulgu belgeleri ile ilgili kâğıtların standartlaştırılması epeyce eskidir. Ülkemizde, sına mülkiyetin uygulaması ile ilgili yönetmelikte bu konu çok eskiden bu yana düzenli olarak ele alınmış durumdadır. Sözelî, dilekçeler, 29-34 cm boyunda ve 20-22 cm eninde sağlam ve beyaz kâğıda yazılmış olacaktır. Daktilo ile yazılmış olması tercih olumaktadır.

Kâğıdın boyutları yanında rengi, yazılacak bilgilerin yeri de önemlidir. Nitikim, yukarıda dilekçelerin beyaz kâğıda yazılması gerektiğini belirtmiştim. Yazılacak bilgelerin tam ve yerli yerinde olmasını sağlamak üzere bu konuda örnek dilekçeler kullanılması zorunludur.

Bunun gibi, son gelişmelerde bağlı olarak, dilekçelerde ülkeleri belirten sembollerin, tarih rakamlarının belirteci özel bazı işaretlerin kullanılması da zorunlu bulunmuştur. Özellikle bilgisayar makinalarının bu alanda da kullanılması nedeniyle bu makinalara ilişkin bazı rakamların bulunması zorunludur. Bugün, bulguların sınıflandırılmasında bilgisayarların kullanıldığı anımsamakta yarar bulmaktayız.

Dilekçelere paralel olarak tarifnameлерin boyutları, bunların kâğıtlarının rengi, alta ve üstte ve hatta yanlarda bırakılacak boşukların uzunluğu veya genişliği ile resimlerin çizileceği kâğıtların boyutları ve nitelikleri bu arada anımsanabilir. Bu konuda daha fazla ayrıntı anılan yönetmelikte bulunmaktadır.

2. Mikrofilmler, son zamanlarda büyük kâğıtların yerini alan ve böylece yerden tasarrufu sağlayan çok önemli araçlardır. Böylece, büyük kâğıtlar küçük, minyatür filimlere alınabilmektedir. Bunlar da delikli kardalla izlenebilmektedir. Delikli kardarda filimlerin boyutları, niteliği, içindeki resimlerin durumu, delikli karddaki delik sayısı gibi bir çok bilgiler bu konudaki çalışmaların temelidir. Bu temele dayanılarak delikli kardlar yardımcı ile istenilen mikrofilimi kolayca bulabilemek ve isteyenin yararına summak mümkün olabilmektedir.

3. Bilgisayar (computer) her alanında kendini göstermiştir artık. Çok eski tarihlerde yalnız bulgu belgelerinin sintflandırılması için ABD'de kullanılan bilgisayarlar, bugün her alanda işe yaramaktadır. Bu nedenle manyetik bandların boyut ve niteliklerinin standart duruma getirilmesi önem kazanmıştır. Ülkemiz bakımından önemli olmasa da dünya uluslararası bakımından önemli olan bu standard konusunu burada anmakla yetiniyoruz.

Bulgular Belgeleri İşbirliği Anlaşması (PCT - Patent Co-operation Treaty), Paris Birligi Andlaşması çerçevesinde yapılmış bir anlaştır. 19 Haziran 1970 tarihinde Washington'da imzalanın bu anlaşmanın amacı, bulgucuların, sanayicilerin ve bulguları uygulanımların çalışmaları çift o'makta kurtarmaktır. Aynı zamanda, incelemlerin veya ön incelemlerin (preliminary examinations) yöntemlerinde bir örnekleşî sağlamak ve iki ülkenin işlemelerinde benzerlige gitmek amaçları arasında bulummaktadır.

Aynı zamanda, yayım ve yayınlar da bir örnekleşî çok büyük yararlar sağlayacaktır elbette. Gerçek, bugün, resmi sına mülkiyet gazeteleri için de bazı standardlar saptanmıştır. Fakat, gelişen teknigue uygun olarak yenî bazı saptamalara gidilmesi de olagandır. Özellikle resim ve şekillerde sağlanan standart ölçüler, bunların yeniden çizilmesi için harcanacak zamanдан tasarrufu sağlamış olacaktır. Bazı hallerde, kullanılacak simgeler nedeniyle resimlerdeki bilgilerin çevirisine bile lütfen duyulmayacaktır.

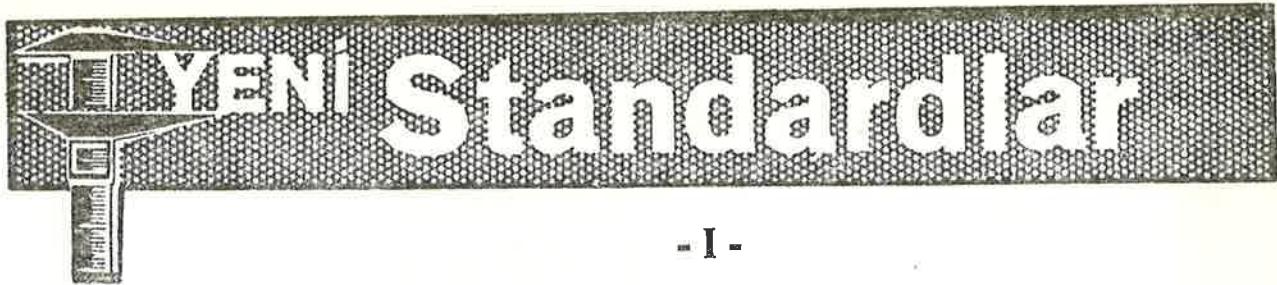
Bu anlaşma çerçevesi içinde, belgelerin birörnek bir koleksiyonunu sağlamak amacıyla, Uluslararası Araştırma İdaresi kurulmuştur. Ayrıca, bütün ön incelemleri gerçekleştirmek ama-

çıyla bir de Uluslararası Ön İnceleme İdaresi kurulması öngörülmüştür. Böylece, yenilik (novelty), yaratıcı güç (inventive step) ve yararlanma (utility) konularında (1) standardlaştmaya gidiş olabilecektir. Çünkü, bugün, her ülke kendine göre bir ön inceleme esası kabullenmekte ve ona göre işlem yaparak sonuçlara varmaktadır. Sözelî, ABD ya da Batı Almanya ile ülkeyinin ya da aynı durumda başka bir ülkenin yaratıcı gücü hic de aynı düzeyde değildir. Böyle olunca, gelişmiş ülkelerdeki yenilik düzeyi ile bizim gibi gelişmekte olan ülkelerdeki düzey elbette aynı olamaz. Bu nedenle, o ülkelerde yeniliğin yoktur diye reddedilen bir bulguya belge verilememekte, halbuki gelişmekte olan ülkelerde belge verilebilmektedir. Bu da, bulgu belgeleri dizgesinin doğal bir sonucu olaraktır, korunmaması gereken bazı bulguların bazı ülkelerde korunması gibi açık bir durum yaratmaktadır. Hal böyle ise de teknik düzeyi çok yüksek bir ülke ile orta olan bir ülkede standart bir yenilik esası ve temeli kurulması elbette çok güçtür. Her ne kadar bu konuları düzenleyen bazı yönetmeliklerin hazırlandığı bilinmekte ise de bunların olumlu sonuçlar vereceğine şimdilik inanmamız güçtür.

Bu Anlaşma ülkemiz tarafından imzalanmamıştır. İmzalayan ülkeler şunlardır : Almanya, Amerika, Arjantin, Avusturya, Belçika, Brezilya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsviçre, İtalya, İsrail, İrlanda, Fildişi Sahili, Japonya, Kanada, Macaristan, Mısır, Monako, Madagaskar, Lüksemburg, Cezayir, İran, Norveç, Filipinler, Romanya, Senegal, Suriye, Togo ve Rusya. Bunların nasıl bir standarda varacağını merakla beklemekteyiz.

Ne olursa olsun, bulgu belgeleri kimisinde, kâğıtların boyutlarından ve renklerinden, bilgilerin yeri ve nasıl olmasından tutun da bunların nasıl saklanacağı ve bunlardan nasıl yararlanılacağı ve hatta bunların yeniliklerin nasıl inceleneceği konularına kadar çok büyük bir alan standartlaştmaya çabaları alanı içine almıştır. Bazi konular çok eskiden bu yana zaten standart bir durum göstermektedir. Buna karşılık, bir çok alanda henüz olumlu bir adım atlamamıştır. Umulkurki bu alanda da standartlaştmaya sağlanınsın.

1. Bunlar ve daha başka terimler için, yazının Türk Dil Kurumu yayımı olarak çıkan Yapım İyiliği Terimleri Sözlüğü (Ankara 1971, 118 sayfa, fiyatı 8 lira) adlı kitabına başvurulabilir. Bu kitapta terimlerin bugünkü kullanılan biçimleri, eski terimler ve İngilizce ile Fransızca karşılıkları yanında tanımları da verilmiştir.

- I -

Taşit Motorları Pistonları İçin Segman Standardı

Muzaffer GÜREL
Mak. Yük. Mühendisi

19 - 22 Haziran 1972 tarihlerinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında Motor Sanayinin Türkiye'de kurulması ile ilgili bir sempozyum tertip edilmiştir. Otomotiv Sanayinin en önemli bir organı olan motor yapımlıyla ilgili Türk Standardları Enstitüsünce Silindir Gömlekleri, Lâstik Hortumları, Hava Filtreleri, Bujiler, Piston ve piston pimleri standardları çıkarılmıştır. Son olarak ta SEGMAN Standardı Teknik Kurul tarafından kabul edilmiştir.

Segman esas itibariyle piston ile silindir arasında sızdırmazlığı ve yağlamayı sağlayan, pistona yataklık yapan motorun en önemli parçalarından biridir. Bu standardın hazırlanışında özellikle DİN Normları kullanılmış olup, SAE Handbook ve Israel Standardından da faydalانılmıştır. Standard Teknik Komitesince görüşüslüp TSE Makina Hazırlık grubuna sunulduktan ve TSE usullerine göre tamamlandıktan sonra, birinci müttalâalar alınmak üzere ilgili Bakanlıklara, üniversitelere, resmi ve özel kuruluşlara gönderilmiştir. Standardın olgunlaşmasında otomotiv sanayii ve yeni kurulan segman imalâtçısı firmalar tarafından gerekli ilgi gösterilmiştir.

«Konu» bölümünde standardın taşıtlarda kullanılan patlamalı motor veya Diesel motoru pistonlarının daki segmanların tarifine sınıflandırılmasına, özelliklerine, muayene ve deneylerine, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dair olduğu belirtilmiştir.

«Sınırlama ve Özellikler» bölümünde Segmanlar kullanım

yerlerine göre :

- Sıkıştırma Segmanlar
- Yağ Segmanlar

olmak üzere iki sınıfa ayrıldığı açıklanmıştır. Bu sınıfların da kendi aralarında muhtelif tiplere ayrıldığı standardta belirtilmiştir.

«Özellikler» kısmında segmanların lamel grafitli dökme demirden yapılabileceği gösterilmiş ve malzemenin grafik dağılımı şekillerde verilmiştir. Segmanların boyutları toleransları, teget kuvvetleri standarda eklenen 7 foyde ayrı ayrı gösterilmiştir.

«Hazırlama ve Yapımla İlgili Muayene ve Deneyler» bölümünde imâl edilen segmana uygulanan muayenelerin:

- Gözle Muayene,
- Boyut Muayenesi,

olmak üzere 2 tane olduğu belirtilmiştir.

Deneyler ise;

- Doku deneyi,
- Teget kuvvet deneyi,
- Sertlik deneyi,
- Işık geçirmezlik deneyi,

yapılacağı tesbit edilmiştir.

Işık geçirmezlik deneyi şu şekilde yapılmaktadır: Segman, çapı segmanın anma çapına eşit ve 0,01 mm. toleranslı dairesel bir motor içine yerleştiriliyor. Mastara yerleştirilmiş segmanın bir tarafına 40 Watt'lık ışık veriliyor ve diğer taraftan bakılıyor; Segman çevresinin uzunluğunun % 10'undan çoğunun, tek bir yerden olmamak şartıyla, Işık sızdırılmaması gereklidir.

Otomotiv Sanayiinde geniş çapta kullanılan segmanlar hakkında hazırlanan Segman Standardının imalâtcı ve kullanıcılar için hayırlı olmasını dileriz.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'DİR.

Abone için müracaat :

Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

Standard -- 95

**rulman
denince**

**hatırlanır
fakat
SKF
denince
hatırlanacak
daha pek çok şey vardır**

Evet.....

SKFBilyeli Rulmanlar

SKFSilindirik Rulmanlar

SKFKonik Makaralı Rulmanlar

Irili ufaklı, boy boy

değişik tiplerde,
değişik hizmetlerde

kullanılan

yüzlerce, binlerce

Rulman çeşidi.

Sadece o kadar mı ?**SKF**'in bir
de Rulman dışı cephesi var...

SKF-MALCUS KESİCİ TAKIMLARI

- Matkap uçları - Raybalar
- Kılavuzlar - Pafta Tarakları
- Paftalar ve diğerleri...

SKF-Steel ÇELİK MAMÜLATI

Çelik borular, Miller, Çelik
şeritler.

SKF-OK Gemi kaplinleri

SKF-Mafsal Yatakları

Dünyaca bilinen kalite hassasiyeti ve devamlı servis anlayışı,
şimdi gittikçe zenginleşen **SKF** çeşitleri ile Türk Sanayiine
yeni ufuklar, yeni imkânlar sağlıyor.

SKF HER TÜRLÜ TALEPLERİNİZ İÇİN EMRİNİZDEDİR

SKF BİLELİ RULMANLARI LİMİTET ŞİRKETİ, HARBIYE, VALİKONAĞI CADDESİ 8/1 POSTA KUTUSU: 51-ŞİŞLİ
TELEFON: 47 42 38 - 47 42 39 TELGRAF ADRESİ: ESKAEF-İSTANBUL

KESTANE STANDARDI

Münir ANAMERİÇ

Ziraat Yüksek Mühendisi

Tanrılar Tanrısı ZEUS, Olimpos dağındaki (Uludağ), yeryüzünü ve gökyüzünü idare ettiği, tahtına oturmuş etrafı seyrediyordu. Bu esnada Bursa Ovasındaki yeşillikler arasında kıvrıla kıvrıla nazlı bir eda ile akan Nilüfer Çayı kenarındaki sık ağaçlıklar arasından gelen şen sesler işitti. Gözlerini o tarafa çevirdi ve sevgili kızı, APOLLO'nun ikiz kardeşi ARTEMİS'i, etrafındaki nedimeleriyle birlikte av peşinde koştuğunu, gülüp oynadığını görerek memnun oldu. Bir süre onları seyrederken birden gözüne çok güzel bir peri kızı ilişti. Bu, ARTEMİS'in nedimelerinden NEA idi. ZEUS kızın güzelliği karşılıkla kendinden geçmiş vaziyete dururken bu kızı daha evvel farketmediğine hayiflandı.

Tanrılar Tanrısı ZEUS, peri kızı NEA'ya tutulmuştu. Onu da haremne katmayı arzuladı. NEA ise en büyük Tanrıının haremine girmekten çekiniyor, bunu arzulamıyor ve ondan kaçıyordu. Fakat sonunda ZEUS'un isteğini reddedemedi. Böylece ZEUS'un bir odalığı haline gelen NEA sonradan «neden buna razi geldim?» diye pişmanlık duydu ve bu pişmanlık onda oksarınca derin izler bıraktı ki, birgün kendini Nilüfer'in serin sularına atarak hayatına son verdi. Bu açıklı sonucu haber alan Tanrılar Tanrısı ZEUS'ta çok üzüldü. Sevgisini irmaktan çıkararak, ona olan derin sevgisini göstermek için, NEA'yı ölümsüzlüğe kavuşturmak istedi. Onu Bursa Ovasının ortasında bol yapraklı, ulu ve asıl bir ağaç şekline getirdi. İşte bu ilk KESTANE AĞACI idi. Kestane sonraları buradan dünyaya yayıldı.

ZEUS, kestane ağacı şecline soktuğu sevgilisini insanlardan da kışkanmış olacak ki meyvelerini dikenli bir muhafaza içerisine yerleştirdi. Belki de böylelikle insanların ona el uzatmalarını önlemeye ve yalnızca bu ulu ve asıl ağaç zevkle seyretmelerini istemişti.

İste Bursa'nın Dünyaca ünlü kestaneleri mitolojide böyle yer almaktadır.

Memleketimiz, kestanenin anavatanlarından biridir. Kestane ağacı, Latince ismi ile *Castanea Sativa L.*, İkiçenekli bitkilerin Kaynagiller (Fagaceae) familyasındandır. Erkek ve dişi çiçekleri aynı ağaç üzerinde, fakat ayrı ayrı oluşan kestane ağacı memleketimizde Marmara ve Karadeniz ormanlarında bol miktarda, yabani olarak bulunur. Deniz seviyesinden 200 metre ile 1000 metre arasındaki orman kuşaklarında iyi gelişen kestane ağacı 30 metreye kadar yükseltilen boylu ve gösterişli bir ağaçtır. Sağlam ve dayanıklı bir kerestesi vardır. Karadeniz köylerinde tarla ve bahçelerin veya avluların etraflarına yapılan çitlerde kazık olarak kestane dilmeleri kullanılır. Ayrıca kerestesinden mobilya yapılr.

Bursa kestaneleri, **Kestane mürekkep hastalığı** dolayısıyla, yıldan yıla azalma göstermektedir. Buna karşılık Karadeniz ormanlarındaki yabanileri aşılanarak kültüre alınmaktadır. Rize, Samsun, Sinop, Kastamonu, Bolu ve Sakarya illeri bu yönde hızla ilerleme kaydetmektedir. Ayrıca Kütahya ilinin Simav ilçesi sınırları içerisinde de yabanı kestanelerin aşlanması süratle gelişmektedir.

Memleketimizde kültüre alınmış kestane ağacı sayısı, 1970 istatistiklerine göre, 1.969.000 adedi ve 1970 yılında 453.000 adedi henüz mahsule yatommuş olmak üzere 2.422.000 adettir. 1970 yılı ürünü ise 48.000 tondur. Memleketimizden yilda iki bin tondan fazla kestane ihrac edilmektedir. 1970 rakamı 2.194 tondur. Yüz binin üzerinde ağaç varlığına sahip illerimiz Bolu, Bursa, İzmir, Kastamonu, Kütahya, Rize, Sakarya, Sinop ve Zonguldak'tır.

Kestane meyvesi dikenli bir kabuk içerisinde olup çoğunlukla üçü bir aradadır. Dikenli kabuğundan çıkarıldıkten sonra yoğun haline getirilip üzerine yaprak ve toprak kapatmak suretiyle muhafaza edilir. Bursa kestaneleri iri ve tatlıdır. Kestane şekeri yapımında kullanılır ve diğer çeşitli şekillerde yenir. **Sarı Aşlama, Kara Aş-**

lama, Sarı Turfanda, Kara Turfanda çeşitleri meşhurdur. **Kuzu Kestanesi** denilen ufak çeşitleri de çok lezzetli olurlar.

Kestane besleyici bir meyvedir. Taze kestane meyvesinde % 2 yağlı madde, % 5 protein, % 43 şeker ve nişasta, % 50 ye yakın da su bulunur. 100 gr. taze kestane 200 kalori verir.

TS 1072 ve milletlerarası sınıflandırmaya göre UDK 634.53 numarayı taşıyan **Kestane Standardı**, *Castanea vulgaris L.* türüne giren ağaçların dikenli dış kabuğundan ayrılmış meyvelerini kapsamaktadır. Firmanız, haşlanmış, şekerlendirilmiş veya başka şekillerde işlenmiş kestaneler bu standardın dışında bırakılmıştır.

Kestaneler, iriliklerine ve özeliklerine göre Ekstra, I. Sınıf, II. Sınıf ve III. Sınıf olmak üzere dört sınıfı ayrılmıştır. Ayrıca bir tür olan Kuzu Kestanelerinin sınıflandırılmaya tabi tutulmayıp yalnız kendi adları ile piyasaya arzedilmesi ve bunlar için üçüncü sınıfı ait toleransların geçerli olması kabul edilmiştir.

Özellikler bölümünde kestanelerin temiz, suyunu kaybetmemiş, püflemamış veya ıslatılmamış olması; içinde her türlü canlı ve cansız madde bulunmaması; bir parti içerisinde bulunan kestanelerin aynı renkten seçilmesi, başka renkten olanların sayına % 20 yi geçmemesi hususları belirtilmiştir.

Piyasaya arz bölümünde kestane ambalajlarının, içindeki malin özelliklerini bozmayan, yeni, temiz, kokusuz ve kuru malzemeden yapılması gerektiği ve net olarak 50 kilogramı geçmemeyeceği kaydı konulmuştur.

Kestane standardında bunlardan gayri işaretleme, numune alma ve muayeneler, su miktarının tayini ve diğer çeşitli hükümler yer almaktadır.

Bunların arasında su miktarının tayini bir özellik arzetmektedir. Bu işlem ile kestanelerin ıslatılmış veya suyunu kaybetmiş olup olma-
(Devamı 25. Sayfada)

KILIÇOĞLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğları Fabrikaları

HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA

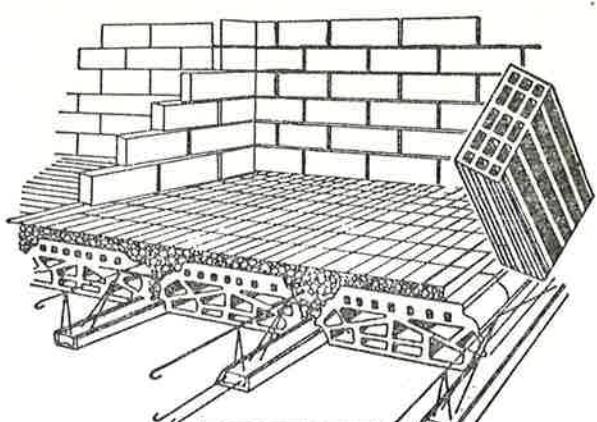
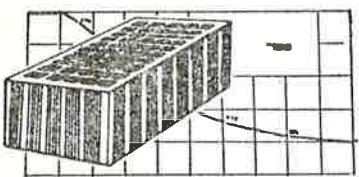
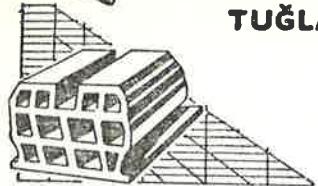
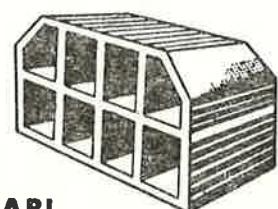
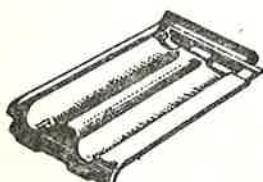
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR.

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Net : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve OR-AN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görünüz.

Standard — 96

SATIŞ ŞUBELERİ :

İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad Arhan Salıpazarı - İstanbul
ĐT : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY Mühürdar Fuat Bey Sokak Talas İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul
ĐT : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK

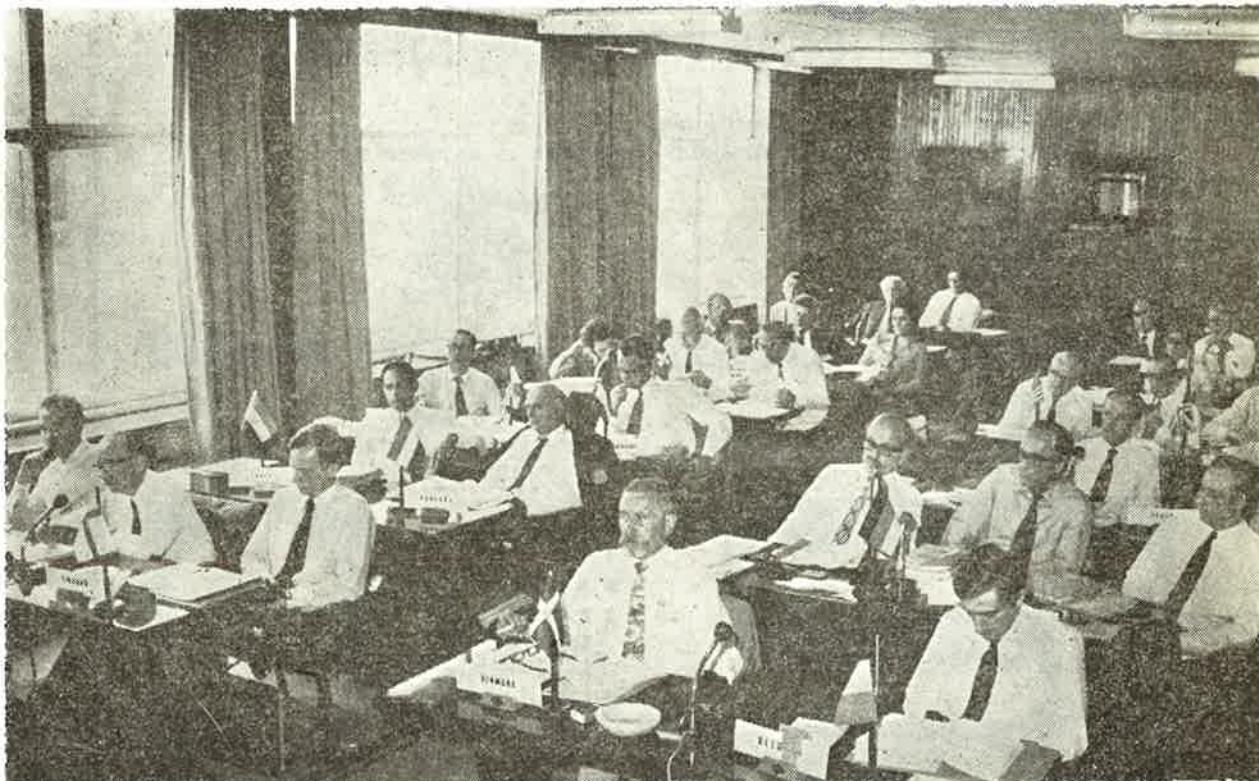
Meclisi Mebusan Cad. Arhan

Salıpazarı - İstanbul

ĐT : 45 50 00

Standard — 97

Standard Dünyasından Haberler

TEKNİK KOMİTE TOPLANTISINDAN GENEL BİR GÖRÜNÜŞ

IEC'nin «Kuru Piller ve Bataryalar» Teknik Komitesi TSE'de Toplandı

Prof. Dr. Tarik G. Somer Açılış Konuşmasını Yaparken

ÜÇ GÜN SÜREN TOPLANTILARA
15 ÜLKENİN TEMSİLCİLERİ KATILDı

Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) na bağlı 35 numaralı «Kuru Piller ve Bataryalar» Teknik Komitesi, 19 - 21 Haziran 1972 tarihlerinde, Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü'nde toplanmıştır.

19 Haziran günü saat 10.00'da başlayan çalışmalara A.B.D., Almanya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hindistan, Hollanda, İngiltere, İsviçre, İsviçre, İtalya, Macaristan, Türkiye ve Yugoslavya'dan 35 delegeler katılmıştır.

Toplantıyı, TSE Başkan Vekili Prof. Dr. Tarik G. Somer, bir ko-

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz öndert

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK

(İsveç)

- şerit
testereler

(İsveç)

- makina
testere ağızları

MARTİN MILLER

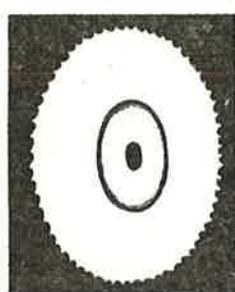
Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

MERKUR

(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

• MAKİNE TESTERESİ

MTE •

Sandvik ve
Special Germen HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeligi
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeligi
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

• EL TESTERESİ

MTE •

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çapitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslimme amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taşır

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Caddesi, Transİrk Han 1B, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg: METURAŞ-İst.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Kell. Şti. Fevzi Paşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 668

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gazi Caddesi 63, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Atatürk Bulvarı, Burdurbaşı Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

nuşma ile açmış, daha sonra, 35 numaralı Teknik Komite'nin başkanı İngiliz Dr. F. L. Tye, bu konuşma ya cevap vermiştir. Başkanlık Divanında, Dr. Tye'nin hemen yanındada, Komite'nin Sekreteri Fransız A. Gibert de yer almıştır.

Prof. Dr. Somer, yapmış olduğu konuşmada, rahatsızlığı sebebiyle bulunamayan TSE Başkanı Faruk A. Sünter ve TSE câmiası adına yabancı konuklara «hoş geldiniz» dedikten sonra, bu toplantıda Ankara'da, Türk Standardları Enstitüsü'nde düzenlenmiş olmasından memnunluk duyduğunu belirtmiş, Enstitü ve çalışmaları hakkında kısaca bilgi verdikten sonra, yabancı delegeler için hazırlanmış bulunan çeşitli gezi ve açıklama programlarını da özetlemiştir.

Daha sonra söz alan Komite Başkanı Dr. F. L. Tye, Başkan Sünter'in rahatsızlığı dolayısıyla Komite üyeleri adına üzüntülerini ve geçmiş olsun dileklerini belirttikten sonra, Ankara'ya geldikleri dakikadan itibaren TSE yetkililerinden gördükleri yakın ilgiye teşekkür etmiştir.

Bu açılış töreninden sonra İngiliz ve Alman delegasyonlarının teklifi ile, daha önce Komite Sekreterliği tarafından hazırlanarak üyelere gönderilen toplantı gündemi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komitelen bunan önce Washington'da yaptığı son toplantısının tutanakları, bazı değişiklik ve ilâveler yapılarak kabul edildikten sonra gündemin diğer maddelelerine geçilmiştir.

Çalışmalarda memleketimizi temsil eden delegasyon, şu üyelerden kurulu idi: TSE Elektrik Hazırlık Grubu Başkan Vekili A. Galip Mutdoğan (Delegasyon Başkanı), TSE Elektrik Hazırlık Grubu Başkan vekili Kemal Tan, TSE Elektrik Hazırlık Grubunda ilgili Teknik Komitenin raportörü Celal Şermet, BEREC firmasını temsilen I. Sevik, H. Koronel, G. Nahum, N. Arnas ve Y. Nur, PERTRIX firmasını temsilen A. Goldenberg.

TOPLANTIYA KATILAN MİLLÎ DELEGASYONLAR

garantisi ile

**qüvenebile-
ceqiniz
kablo**

be-ti grafik

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

OKÇUMUSA CAD.

BANKALAR SARAYI

KARAKÖY

TEL : 44 73 07 - 49 01 37

**kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...**

Standard — 99

Toplantılarda Fransızca ve İngilizce tercümanlığı da BEREC firmasından Aziz Başarı yapmıştır.

Görildüğü gibi, kuru pil ve batareyalar konusunda Uluslararası standardları hazırlamaktan sorumlu bulunan bu Teknik Komitenin çalışmalarında memleketimiz, TSE ve ilgili sanayi kuruluşlarımıza mensup uzmanlar tarafından yeterli bir şekilde temsil edilmiş; böyleslikle bu konulardaki millî görüş ve düşüncelerimiz, bu uluslararası tartışmalarda başarı ile savunulmuştur.

Üç gün devam eden toplantılar sonunda elde edilen sonuçlar hakkında Dergimiz Yetkililerine bir beyanat veren Komite Başkanı Dr. F. L. Tye, Ankara çalışmalarının çok verimli olduğunu; konu ile ilgili 86 - 1, 86 - 2 ve 86 - 3 numaralı IEC yayınlarına bazı ilâvelerin yapıldığını; bu arada çeşitli ülke temsilcilerinden gelen 8 yeni teklifle 14 yeni çalışma konusunun görüşülerek karara bağlandığını belirtmiştir.

Toplantılar kapanış oturumunda bir konuşma yapan Dr. Tye, TSE'nin yaşadığı mükemmel organizasyon dolayısıyla takdir ve tebriklerini ifade etmiş; yabancı delegelere gösterilen konukseverlige, teşekkür etmiştir. Bu konuşmaya Türk Delegasyonu Başkanı A. Galip Mutdoğan cevap vermiştir.

Yabancı konuklar, 22 Haziran sabahı TSE'nin düzenlediği İzmir - İstanbul gezisine katılmışlar ve daha sonra memleketlerine dönmüşlerdir.

Komite Başkanı Dr. F. L. Tye, Sekreter A. Gibert ve Tutanak Kuralunun diğer iki üyesi G. S. Bell (Almanya) ile R. B. Jay (İngiltere) TSE'de çalışmalarını iki gün daha sürdürmüşler ve toplantı sonuçlarını tutanak halinde hazırlamışlardır.

TOPLANTIYA
KATILAN
MİLLÎ
DELEGASYONLAR

RABAK

MEMLEKET İHTİYACI ARTTIKÇA TESİSLERİNİ GENİŞLETMEK SURETİLE
YURT HİZMETİNDE GÖREVİNİ YAPMAKTADIR.

TESİSLERİMİZDE YAPILAN MAMÜLLER

TS-2 ve TS-18

STANDARDINA
UYGUN
EV SAFTA

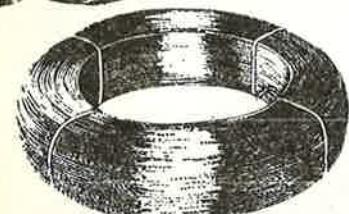

TS - 3

STANDARDINA
UYGUN
EV SAFTA

Örgülü bakır iletken 10-16-25-35-50-70-95-120-150 mm²

4/12644 sayılı kararname ile 19/3/960 tarihli resmi gazete'de yayınlanan ve tatbiki mecburi kılınan TS-3 standartlarına uygun iletkenler.

ALÜMİNYUM İLETKENLER ve ÇELİK - ALÜMİNYUM İLETKENLER

MS 58 PİRİNÇ Yuvarlak ve altı köşe çekme çubuklar

MS 63 PİRİNÇ Borular, hususi profiller, teller.

ELEKTROLİTİK BAKIRDAN Lâma, Çubuk ve Borular.

YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLAR (içi DOLU - içi BOŞ)

ALÜMİNYUM LEVHA VE DISK (HER KALINLIKTA VE ÇAPTA)

GÖZTAŞI : BAKIR SÜLFAT

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR ve MAMÜLLERİ A.Ş.

ŞİRKET MERKEZİ : Gümüşsuyu Caddesi

No. 90/5-6 Taksim - İstanbul - Telefon : 45 68 35

KAĞITHANE FABRİKASI : Silahtar Cad. No. 37 Kağıthane - İstanbul - Telefon : 46 70 30

KABLO FABRİKASI : Köseköy - İzmit - Telefon : 1408

İSTANBUL SATIŞ MAĞAZASI : Yemeniciler, Köseoğlu İş Hanı - Karaköy - Telefon : 44 81 13

İZMİR SATIŞ MAĞAZASI : Anafartalar Caddesi No. 143 Telefon : 34 220 - İZMİR

Ambalaj Testleri İle İlgili Uluslararası Standardizasyon Çalışmaları

ISO Halkla İlişkiler Konferansından bir görünüş (Soldan itibaren Dergimiz Yazı İşleri Müdürü T. Berkün, İsveç, Portekiz, Norveç ve Hollanda delegeleri)

ISO'nun «Halkla İlişkiler» Konusundaki Üçüncü Konferansı Toplandı

Standardizasyon alanındaki halkla ilişkiler çalışmaları ortak bir yön vermek ve bu konuda ISO'nun faaliyetlerini koordine etmek amacıyla, yılda bir defa düzenlenen ISO Halkla İlişkiler Konferansı, bu yıl 1 - 2 Haziran 1972 tarihlerinde Cenevre'de, Teşkilâtin merkez binasında toplanmıştır. Hatırlanacağı gibi, bu konferansların ilki, 1970 Nisan'ında, ikincisi de 1971 Eylül'ünde yine Cenevre'de toplanmıştır.

Bu defaki toplantılar, 12 ülke (Almanya, Bulgaristan, Fas, Finlandiya, Fransa, Holanda, İngiltere, İsveç, Macaristan, Norveç, Portekiz, Türkiye) milli standard kurumlarının, konu ile ilgili yetkilileri katılmışlardır. Çalışmalarda, Türk Standardları Enstitüsü'nü Dergimizin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İ. Taner Berkün temsil etmiştir.

ISO Genel Sekreteri Mr. Olle Sturen'in yönetiminde yapılan toplantılarla ISO Halkla İlişkiler Müdürü Mr. B. Norbrink ve Mr. D. Emmott da hazır bulunmuşlardır.

İki gün içinde, geçen yıldan bu yana elde olunan gelişmeler, ISO'nun üye ülkelerle olan karşı-

ılık ilişkileri, ISO'nun çeşitli yarınları, ISO'ya bağlı Enofrmasyon Komitesi'nin (INFCO) halkla ilişkiler konusundaki çalışmaları, bu yıl kutlanacak olan Dünya Standardlar Günü ve 1973'de yapılacak ISO Genel Kurulu gibi konular görüşülmüş ve karara bağlanmıştır.

Bu yilki toplantının orijinal yönünü ise, AFNOR (Fransa) Halkla İlişkiler Müdürü M. J. Ranc ve NSF (Norveç) Halkla İlişkiler Müdürü Mr. K. Kaltenborn'un milî seviyedeki çalışmalarla ilgili konferansları ile, ISO yetkililerinin, Teşkilâtin çeşitli konulardaki çalışmaları tanıtan konuşmaları teşkil etmiştir.

ISO'nun ilgili bölüm şeflerinin, «ISO ve Diğer Uluslararası Kuruluşlar», «ISO ve Çevre Sorunları», «ISO ve Tarım», «ISO ve Motorlu Araçlar», «ISO ve Kimya Endüstrisi» konularında yaptıkları açıklamalar çok faydalı olmuştur.

Dergimiz, geçen ay Stockholm'de yapılan Birleşmiş Milletler Çevre Sorunları Konferansı dolayısıyla aktüalitesini koruyan «ISO ve Çevre Sorunları» konusuna bu sayısında yer vermektedir. Diğer konuları da zaman zaman vermege çalışacağız.

Kötü ambalajlar yüzünden kaybedilen zaman ve paranın ne miktarда olduğu kesinlikle tesbit edilememekle beraber bu konunun taşıdığı büyük önem ortadadır. Ambalajın, yollama ve varış noktaları arasında her türlü bozucu etkilere karşı muhafazası ve tüketicinin eline asgarî hasarla ulaştırılabilmesi konusunda, bütün dünyada yoğun çalışmalar devam etmektedir. Yapılan hesaplamalarla göre, ambalajların yapımında uygun malzeme ve teknikler kullanıldığı takdirde, malların taşıma sırasında gördüğü hasarlar % 50 azaltılabilcektir.

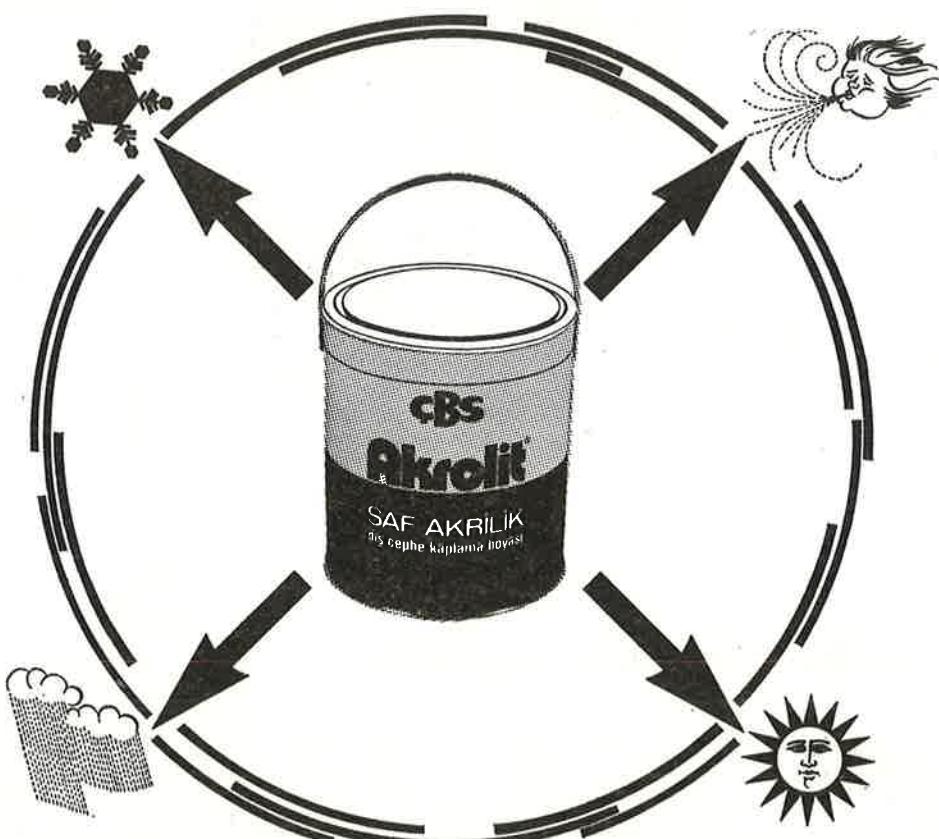
Uluslararası Standardizasyon Teşkilâti (ISO) da, kendi alanında yaptığı çalışmalarla ambalaj imalatçılara ve dolayısıyla uluslararası ticarete önemli yardımlarda bulunma yolundadır. ISO'ya bağlı 122 numaralı uluslararası teknik komitenin son olarak hazırladığı bir seri uluslararası standard, bunun en son örneğini teşkil etmektedir.

Bu standardlardan ISO 2248 numaralı olanı, doldurulmuş ambalajların taşınma sırasında maruz kalacakları dikey çarpmalar ve düşmelerin test metodunu belirtmektedir. Dolu ambalaj, yükseltilmekte ve daha sonra düz ve katı bir yüzey üzerine serbestçe düşmesi sağlanmaktadır. Atmosfer şartları, düşme yüksekliği ve paketin düşmeden sonra alacağı şekil standartda belirtilmiştir.

Bu deneyden elde edilecek sonuçlara birçok faktör etki yapmaktadır. Örneğin; Paketi kaldırma düzeni, düşmeden önce paketin yerleştirilmesi, düşürme mekanizması ve hatta paketin üzerine bırakılacağı sert yüzey gibi.

Bu standardın yanı sıra vibrasyon testi (ISO 2247), istifleme testi (ISO 2234), parçaların belirlenmesi (ISO 2206) ve kondisyonlama (ISO 2233) gibi uluslararası standartlar da hazırlanmış bulunmaktadır.

Yeni ISO standartları, yukarıda sözünü ettigimiz 122 numaralı teknik komitenin ilk ürünleridir. Bundan sonraki çalışmalarla, ambalaj boyutları, terminoloji ve performans gibi konular da ele alınacaktır.

dört mevsimde dört güç

Her mevsimin hava şartları başka başka tesirler yapar evinizin üstünde. Yazın güneşin, sonbaharda yağmurun, kışın karın, İlkbaharda rüzgârin evinizi yıpratmasını önlemek için CBS Akrolit Saf Akrilik Dış Cephe Kaplama Boyası kullanınız. CBS Akrolit, evinizi dört mevsimde de koruyacak dört üstün gücü sahip yegane dış cephe kaplama boyasıdır.

CBS Akrolit Saf Akrilik Dış Cephe Kaplama Boyası evinizin dış cephesini bir zırh gibi sarıp dış tesirlerden korur. Üstelik birbirinden cana yakın renkleriyle evinizin dış görünüşüne göz alıcı bir güzellik getirir.

CBS Akrolit dev Alman Kimya kompleksi BASF (Badische Anilin und Soda Fabrik A.G.) in özel formülleriyle Türkiye'de CBS Boya-Kimya fabrikalarında imal olunmaktadır.

Evinizi CBS Akrolit sarsın. Eviniz kara, yağmura, güneşe, rüzgâra karşı yıllarca korunsun.

CBS Akrolit®
dış cephe kaplama boyası

CBS BOYA - KİMYA SANAYİİ ve TİCARETİ A.Ş.
Karaköy Kardeşim Sok. 44/3 İstanbul Tel: 49 67 10

Tüketici Standardları Komitesi

4. Toplantısını Yaptı

Uluslararası Tüketici Standardları Komitesi (ISCA) nin geçtiğimiz ay içinde Cenevre'deki ISO merkezinde yapılan dördüncü toplantılarında, ISO ve IEC'nin bu konudaki çalışmalarının son durumu gözden geçirilmiştir.

1968 yılında, ISO ve IEC'den başka:

Uluslararası Kaliteyi Geliştirme Merkezi, Uluslararası Satınalmalar Federasyonu, Uluslararası Kooperatif Birliği, Uluslararası Etiketleme Merkezi ve Uluslararası Tüketici Birlikleri Teşkilatı,

temsilcilerinin katılımı ile kurulan ISCA, tüketim mallarının standardları konusunda gerçekten başarılı çalışmalar yapmıştır.

Son ISCA toplantılarında, ayrıca, yeni bazı teknik komiteler ve mevcut teknik komitelerle bağlı a'lı komitelein kurulması da kararlaştırılmıştır.

UNIDO'nun 1973 Teknik Yardım Programı Belli Oldu

Birleşmiş Milletler Sıra Gelisme Teşkilatı (UNIDO) nun, gelişmekte olan ülkelere standartizasyon, kalite kontrolu ve metrooji alanlarında 1973 yılında yapacağı teknik yardımların programı belli olmuştur.

Buna göre; Kıbrıs, Ekvator ve Venezuela, sıra standartizasyon alanında; Küba, Guatemala, Hindistan, Maritanya ve Pakistan'da Kalite Kontrolu ve metrooji konularındaki çeşitli projeler için UNIDO yardımını alacaklardır.

KANADA'YI ISO'DA YENİ KURULUŞ TEMSİL EDECEK

1970 yılında Kanada Parlamento'sunun kabul ettiği bir kanunla kurulan «Kanada Standardlar Konseyi» faaliyeti geçmiş ve öteden beri bu ülkeyi ISO'da temsil etmekte olan Kanada Standardlar Birliği (CSA) nin yerine ISO üyesi olmuştur.

Kanada'da, standartizasyon konusunda faaliyet gösteren çeşitli kuruluşlar bulunmakta ve bu durum özellikle uluslararası çalışma arda, Kanada yönünden bazı güçlükler yaratmaktadır. Bu nedenle Kanada Hükümeti, gerek endüstriyi ve tüketiciyi, gerekse hükümeti tam bir denge içinde temsil edebilecek yeni bir konseyin kurulmasına ve bu kuruşun Kanada'yı standartizasyon dünyasında temsil etmesini kararlaştırmıştır.

Konsey ISO Konseyi tarafından da oybirliği ile ve CSA'nın yerine ISO üyeliğine kabul edilmiştir.

25. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ KUTLADI

Hindistan Standardlar Enstitüsü (ISI), geçenlerde yapılan bir törenle 25. yıldönümünü kutlamıştır.

Pakistan Savaşı dolayısıyla gündünde yapılamayan ve bir süre ertelenen bu törende Hindistan Cumhurbaşkanı, Yardımcısı ve dünyanın dört bir yanından seckin dâvetliler de hazır bulunmuştur.

Türk Standardları Enstitüsü de bu münasebetle Olgunlaşma Enstitüsü'nde gümüş sırma işlemeli kadife kaplı bir hatıra defteri hazırlamış; fakat ertelenen toplantıya katılamadığı için, bu defteri, Büyükelçilik aracılığı ile Hindistan Standardlar Enstitüsü Genel Müdürü Dr. S. K. Sen'c göndermiş ve yapılacak tören sırasında ilgililere sunulmasını rica etmiştir.

Fotoğraflarda, bu hedive ve tören sırasında Cumhurbaşkanı Yardımcısının, TSE Hediyesini

Cumhurbaşkanı M. H. Choudry'ye sunusu görülmektedir (Ortada ISI Genel Müdürü S. K. Sen).

KESTANE STANDARDI

(Başтарafı 15. sayfada)

dikleri veya normal bulundukları anlaşılmaktadır. Su miktarı % 35 den az ise kestanelerin kurutulmuş olduğuna, % 55 den fazla ise ıslatılmış bulunduğuna hükmolenmektedir.

Son olarak Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tütük hükümlerine göre yapılacak işlemler standardta yer almış bulunmakta ve denetleme sonucunda malın standarda uygun çıkması halinde, adı geçen tütük gereğince ihracatçıya verilecek olan denetleme (kontrol) belgesinin geçerlik süresi 15 gün olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

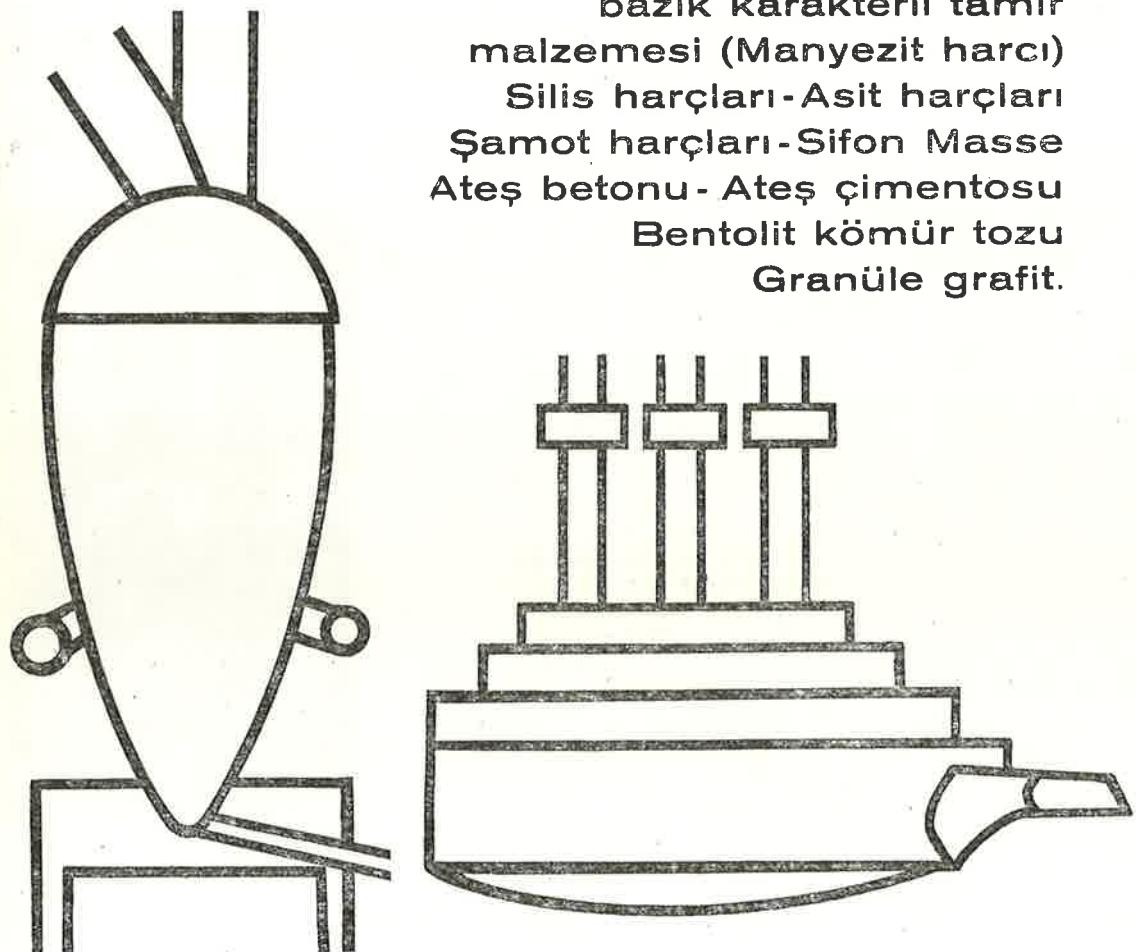
Avrupa kıtasındaki ülkelerin birçoğunda kestane ağaçları hastalıklar yüzünden büyük tahrîbatı uğrayarak yok olmaya yüz tutmuştur. Memleketimizde ise her yıl binlerce kestane ağacı yeniden kültüre alınmaktadır ve kestane ağaç varlığımız artmaktadır. Kabul edilen standardın mecburi uygulanmaya konulması halinde bu lezzetli ve besleyici meyvenin yetiştilmesi gibi ihracı da tekelimizde olabilecektir.

RefrakteR

N. SIRMAN ve ORT. Komandit Şirketi

ATEŞE ve ASİTE MUKAVİM MALZEME İMALÂTİ

Kupol ocakları için tamir malzemesi
Pota harçları-Ark ocakları için
bazik karakterli tamir
malzemesi (Manyezit harcı)
Siliş harçları-Asit harçları
Şamot harçları-Sifon Masse
Ateş betonu-Ateş çimentosu
Bentolit kömür tozu
Granüle grafit.

İLANCLIK

Rıhtım Cad. Veli Alemdar han Kat 4 No.5/6 Karaköy
Tel: 44 26 38 - 49 50 63 Telg: Refrakter-Karaköy

ISO ve ÇEVRE SORUNLARI

İ. Taner BERKÜN

Haziran ayında, Stockholm'de toplanan Birleşmiş Milletler Çevre Sorunları Konferansı, özetlikle son yıllarda da bütün dünyanın yakın ilgisini çeken ve insan hayatını birinci derecede etkileyen bir konuya, yeniden bir canlılık ve önem kazandırdı. Hepimizin bildiği gibi çevre sorunları denince ilk akla gelen, insanların hayatı ihtiyaçları olan hava ve suyun çeşitli etkenlerle kirlenmesidir. Bunlara hemen, radyasyonu ve gürültünün gevremizi etkileyici zararlarını da ekliyoruz.

Çevre sorunları eibeit'e bunlardan ibaret değildir. Önem dereceleri itibarıyle daha alt sıralarda yer alan pek çok konu, günlük yaşamımızda, zararlı etkileriyle bizleri rahatsız etmekte, hürurumuzu bozmaktadır. Son olarak katıldığımız bir uluslararası toplantıda, Hollanda Delegesinin, kötü hazırlanmış, uygunsuz ambalaj malzemelerinin de, çevre sorunları içinde mütalâa edilmesi teklifi, toplantıda hazır bulunanlar tarafından ilgi ile karşılanmıştır.

Çevre sorunlarının çözümlemesinde; hiç değilsse bunların zararlı etkilerinin asgariye indirilmesinde standardizasyonun önemli rol oynayacağı, bugün herkes tarafından kabul edilmektedir. Bu konuda, millî seviyedeki çalışmalar, birçok batı ülkelерinde uzun zaman önce devam etmektedir.

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) da, bu sorunu ilk ele alan (tabii kendi cephesinden) uluslararası kuruluşlardan biridir. Nitekim, ISO'nun 1970 yılında Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü'nde yapılan 8. Genel Kurul'u sırasında toplanan ISO konseyi, görüştüğü diğer konular arasında, hava ve su kirlenmesine de önemle yer vermiştir.

Bu konudaki ISO Konseyi kararı ile, çevre sorunlarının bir bütün teşkil ettiği ve bu açıdan ele alınması gerektiği belirtilmekte ve ilk olarak havanın ve suyun temizlenmesi ile ilgili uluslararası standartları hazırlayacak iki yeni teknik komitenin kurulması öngörülüyor.

Bu komiteler, o tarihten sonra hemen kurularak çalışmaya başlamışlardır. Esasen ISO'nun daha önce kurulmuş bazı komiteleri de, konu ile ilgili çalışmalar yapmışlardır.

Çevre sorunlarının çok yönlü bir bütün teşkil ettiğini göz önünde bulunduran ISO, bir «Çevre Sorunları Programı» hazırlamış ve bu programla, bir taraftan çevrenin «kalite» sini kontrol altına almak ve geliştirmek; öte yandan da bu konudaki millî uygulamaları ahenkleştirmek amacını gütmüştür.

Yazımızın bundan sonraki bölümünde, ISO'nun bu program çerçevesindeki faaliyetlerini ve bugüne kadar elde edilen sonuçları vermeye çalışacağız:

Gürültü :

ISO'nun gürültü ile savaş 1947 yılında başlamıştır. Bugüne kadar, gürültünün insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini azaltmak amacıyla 19 ISO standarı hazırlanmış, bu sayının 3 misli tasarı üzerindeki çalışmalarda oldukça gelişmiştir.

Bu konudaki standartların hazırlanmasında başlıca sorumluluğu 43 numaralı «Akustik» Teknik Komitesi taşımaktadır. Diğer taraftan 117 numaralı Teknik Komiteye bağlı bir alt komite, endüstride gürültünün ölçülmesi ile ilgili testleri; 118 numaralı Teknik Komitenin, özel bir eksperler grubu da kompresörlerin çıkardığı gürültülerin ölçülmesi ile ilgili testleri standardlaştırmaktadır.

Radyasyon :

Nükleer Enerjinin barış amaçları için uygulanmasında standartizasyon sorumluluğu 85 numaralı ISO Teknik Komitesine verilmiştir. Bu Komite, halen, radyasyon etkisinde bulunan çalışma ortamlarında, havada kirli radyoaktif maddelerden numune alma prensipleri ve usulleri konusundaki bir standard tasarısı üzerinde çalışmaktadır. Komitenin çalışma alanına giren diğer bir konu da, reaktörlerde emniyetle çalışmanın

gerektirdiği uluslararası standartlardır.

Hava :

ISO'nun 22 numaralı «Motorlu Kara Taşıtları» Teknik Komitesinin iki ayrı alt Komitesi, motor testleri ve yakıt filtreleri ile enjeksiyon ekipmanı konusunda çalışmaktadır. Bu komitenin hazırlayacağı uluslararası standartlar sayesinde, hava kirlenmesinin başlıca kaynaklarından olan ekzot gazlarının zararları asgarîye indirilmiş olacaktır.

142 numaralı Komite ise, havanın ve diğer gazların temizlenmesinde kullanılan cihazların standartları üzerinde çalışmaktadır.

Son olarak kurulan ISO/TC 146 «Hava Kalitesi» Teknik Komitesi de ilk toplantısını, 17 tükeden 80 uzmanın katılımıyla bu yılın Nisan'ında yapmıştır. Toplantıda, Komitenin çalışma alanı tesbit edilmiş; terimlerin tarifleri, havadan numune almak, hava karakteristiklerinin ölçülmesi gibi konuların ele alınması kararlaştırılmıştır.

Su :

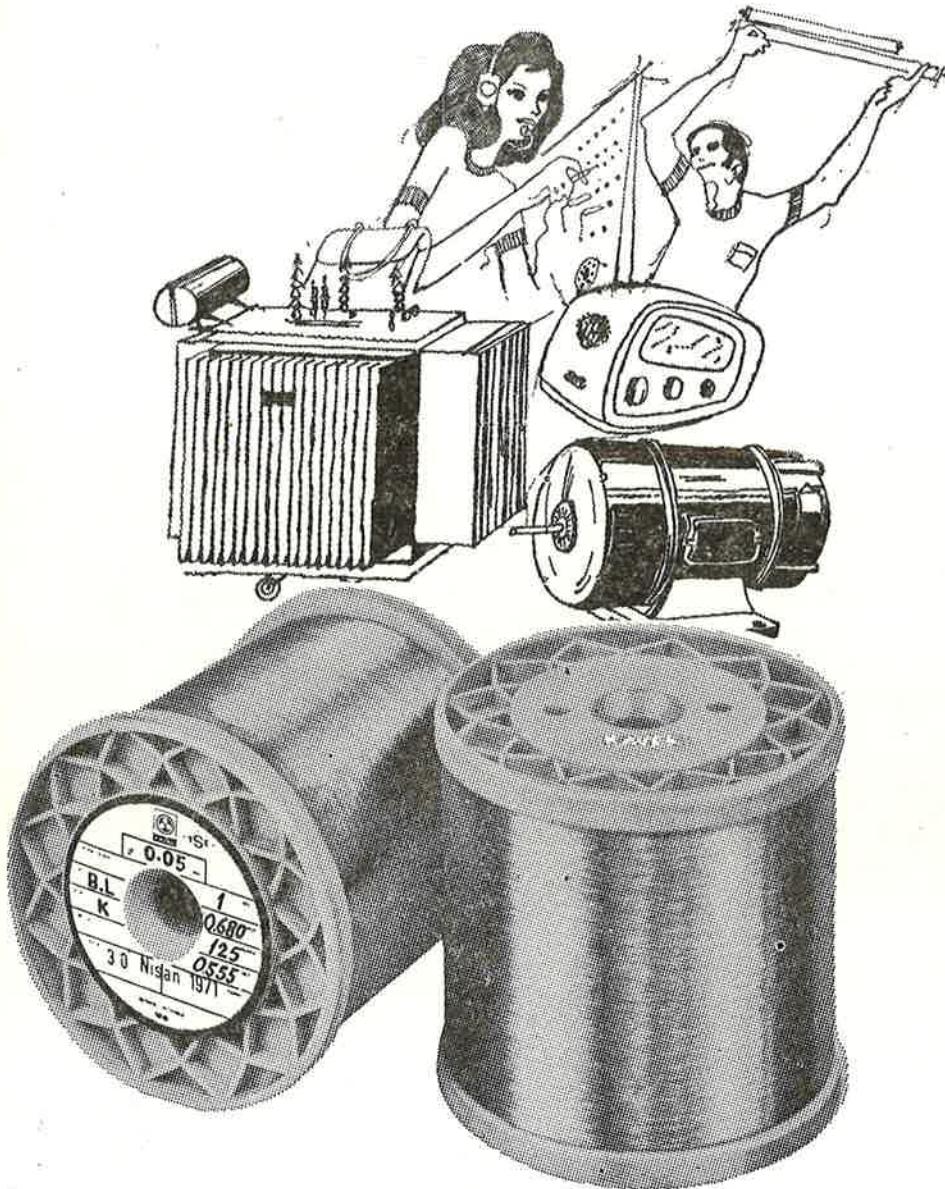
«Su Kalitesi» adı altında yeni kurulmuş bulunan ISO/TC 147 de ilk toplantısını geçtiğimiz Nisan ayı içinde yapmıştır. Tıpkı hava kalitesi konusunda olduğu gibi çalışma kapsamını tesbit eden komite, suyun fiziksel, kimyasal, radiojolojik, biyojolojik, mikrobiyolojik ve biyo-kimyasal test tipleri üzerinde çalışacak alt komiteler ve çalışma grupları kurulmasını da kararlaştırmıştır.

ISO insanlık âlemi için büyük tehlike teşkil eden çevre sorunlarına, diğer konulardaki çalışmalarının yanısıra, gereken önceliği ve önemini vermektedir.

Dileğimiz, bir taraftan bu uluslararası çalışmaların, çevre sorunlarına en kısa zamanda gerekli çözümleri getirebilmesi; diğer taraftan, memleketimiz için de hayatın bir sorun olan bu konuda, ilgili kuruluşların, yukarıda bir yönünü ele aldığıımız uluslararası çalışmalarla yakından ilgilenmeleridir.

Türk Standartları Enstitüsü TSE Kalite Belgesine sahip tek emaye bobin teli Kavel

ADMAR

Transformatörlerde, elektrik motörlerinde, balastlarda, telefon santrallarının rölelerinde, radyo imalatında ve otomobil şarj dinamolarında büyük bir çoğunluk

tarafından tercihan kullanılmakta olan KAVEL emaye bobin telleri, kalitesi Türk Standartları Enstitüsü Kalite Belgesi ile tescil edilmiş tek markadır.

Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi A.Ş. İstinye - İstanbul tel: 63 34 00

SUMMARY OF CONTENTS

FARUK SÜNTER RESIGNS FROM THE CHAIRMANSHIP OF THE TSE BOARD OF DIRECTORS AND IS REPLACED

by Prof. Dr. TARIK G. SOMER

p. 3

Faruk Sünter, President of the Turkish Standards Institution, whose heart attack and recovery we had reported in our March issue, has resigned from the said duty in view of the fact that his doctors have forbidden him to work hard, and that lately the work of the Institution has become difficult.

Faruk Sünter was made the President of TSE in the year 1954, the year in which it was formed while he was Secretary General of the Union of Chambers of Turkey, and he was elected President every year after various charter alterations and after the TSE took on new shape in 1960 by means of Statute 132. He functioned as TSE President for a continuous period of 18 years from 1954 to 1972, and exerted efforts both domestically as well as abroad for the development of TSE and for its recognition. He was also elected President of the International Organization for Standardization (ISO) for the three - year period of 1968 - 1970, during which he made the voice of TSE heard by the world.

Although the Board of Directors requested Faruk Sünter to change his decision, he insisted because of the above mentioned reasons and expressed the desire to turn his responsibility over to someone else.

In the election held thereupon the Vice - President Pro. Dr. Tarik G. Somer was elected President of TSE and started on his new duties on 25 June 1972.

Kâzım Turgay was elected to the Vice - President vacated by Prof. Dr. Tarik G. Somer.

The «Standard» wishes rapid recovery and the assumption of new responsibilities to Faruk Sünter, the founder of the Turkish Standards Institution and its President for 18 years, and continuation of success in their new duties to Prof. Dr. Tarik G. Somer and to Chemical Engineer Kâzım Turgay.

The biographies of Faruk Sünter, Prof. Dr. Somer, and Turgay are given in our pages on «News from TSE».

Prof. Dr. TARIK G. SOMER

p. 5

He was born in 1927 in Develi. He graduated from the Primary School in 1938, from the Secondary School in 1941 and from the Sivas High School in 1944. After he passed a competitive examination successfully in 1944, he went to the U.S.A. to continue his education at the New York Rensselaer Polytechnic Institute where he graduated from in 1950 as a Chemical Engineer. Then, he attended the Massachusetts Institute of Technology where he received his M.S. Degree in 1952; and University of Maryland where he received his Ph. D. in 1954.

For two years after the completion of his studies, he worked for the Du Pont Company as a Project and Control Engineer and returned to Turkey in 1956.

He became an Associate Professor in 1957 and joined the Middle East Technical University as an Associate Professor after the completion of his military service. In 1958, he ensured the establishment of the School of Chemical Engineering in this University; and contributed to the establishment of various laboratories and pilot facilities. From 1958 to 1969, he worked as the Chairman of the Chemical Engineering Department.

Prof. Dr. Somer, participated in the TSE General Assembly in 1961 as a representative of the M. E. T. U. Since then, he has worked in cooperation with TSE as a member of Technical Council; Chairman of Chemistry Preparatory Group; and, Chairman of Laboratory Preparatory Group. In 1967, he was elected to the Board of Directors of TSE as a member; was reelected in 1969; and became the Vice - President of TSE upon the decease of late Celâl Imre in February 1971. On 25 June 1972, he was elected as the Chairman of the Board of Directors and became the President of TSE upon the resignation of Mr. Faruk A. Sünter.

His scientific studies on Unit Operations and Project Calculations for Chemical Factories are published in the British Chemical Engineering; the Journal of Applied Chemistry; Trans. A. I. Ch.

E.; and the International Ch. E. Symposium; and is some other scientific periodicals. He has given conferences at the various international congresses.

Presently, he is a member of the ILAR, Scientific Research Board of the Ministry of Defence.

He is also a member of both the American Chemical Engineers Association and the British Chemical Engineers Association.

Mr. KÂZIM TURGAY

Mr. Kâzim Turgay was born in Istanbul in 1972. After completing his primary, secondary and high school education in Istanbul, he graduated from the University of Istanbul in 1945 as a Chemical Engineer.

He started his career in 1945 at the Beykoz Leather and Shoe Factory as a Control Engineer and then became the Manager of the Planning Bureau of the same Factory. In 1953, he became the Director of the Kütahya Ceramic Factory. He later worked at the Nitrogen Industry Corp. as the Director of "Chantier and Montage"; at Gaziantep Factory of Turkish Cement Industry Corp. as Factory Director; at the Headquarter of the same Corp. as Sales Director; Director of Installation, Planning and Organization Department; Assistant General Director; and General Director of Bursa Cement Factory. Now, he is the Chairman of the Union of Export and Sales of Marmara Region Cement Factories.

He became interested in the Turkish Standards Institution for the first time when he participated in the General Council meeting of TSE as the representative of the Cement Industry Corp. In 1961, he attended the General Assembly meeting as the Secretary General of the Union of Chambers of Engineers and Architects. It was at this time that he was elected to the Board of Directors of TSE. Since then, he has been reelected to the Board as a member and recently was nominated as the Vice - President of TSE.

He is also a member of the Board of Directors of Turkish Cement Producers' Association.

Mr. FARUK SÜNTER

p. 7

He was born in Istanbul in 1909. He completed his high school education at Galatasaray Lycée, a French tuition High School and then graduated from the Department of Economics and Commerce of the Faculty of Law of the University of Lausanne, Switzerland.

In 1930, he began to work for the Ministry of Commerce as the Head of the Export Department. Then, he assumed the responsibilities as the Vice - President of Foreign Trade Department; General Director of Procurement; and the Personal Advisor to the Minister. In 1936, he was appointed to a newly established Standardization Department as Director and held this post until 1947. That year, he became the General Director of Organization and gave up his employment at the Ministry in 1948.

From 1948 to 1950, he was actively and successfully engaged in Journalism, the field in which he has

always been interested, and played an active role in the foundation of the "Yeni İstanbul" Newspaper, one of the most reputed dailies in Istanbul; and then became the owner, Economics Editor and Director of the said Daily.

In 1950, he was appointed Under - Secretary to the Minister of Commerce and held this position until 1952. During this period, he took part in the World Tobacco Congress and was nominated Vice - President of the Organization subsequently set up.

In 1952, he founded the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges and became its first Secretary General.

In 1954, he founded the Turkish Standards Institution within the framework of the Union and has been elected its President and for 18 years he has been reelected continuously as the President of TSE.

Along with these activities within the Country, Mr. Sünter has always been engaged intensively in the international activities. He represented Turkey at the ISO Council for two terms, and was elected member to ISO/STACO and ISO/DEVCO. He was elected ISO President for the term of 1968 - 1970 at the ISO General Assembly Meeting held in Moscow in 1967. At the end of this term, he turned over the post to Dr. F. L. LaQue of U.S.A. at the ISO General Assembly which took place in Ankara in 1970. During his term of office, the number of ISO standards published have surpassed nearly two times the number of standards published in the previous 21 years.

Mr. Sünter attended, as the guest of honour, the celebrations of the 50th Anniversary of the foundations of Standardization Bodies in U. S. A., Belgium, France, Italy and Hungary.

Since 1970, «The World Standards Day» is being celebrated on the 14th October each year, upon the decision reached by the ISO Council on the proposal made by Mr. Sünter at the ANSI's 50th Anniversary.

He has also closely followed the standardization activities of the other international standardization bodies such as OECD, ECE, FAO (Codex Alimentarius) by regularly attending their meetings as the Head of Turkish Delegation. He has acted two times as the Vice - Chairman of ECE Group of Experts on Standardization.

He has participated four times as the chairman or as the lecturer in the NORCOFEL meetings held with the cooperation of OECD and FAO in France, Italy and Germany respectively at every two years. In 1969, he has presided the session concerned with standardization of the CENECA colloquium at Paris.

When he attended the ISO General Assembly Meeting held in New Delhi in 1964, he took an active part in the establishment of the Standardization Committee of the RCD Countries (Iran, Pakistan and Turkey).

On January 1972, French government has conferred the rank of «Chevalier» of the «Legion d'Honneur» to Mr. Sünter because of his contribu-

tions to the promotion of international standardization and for his endeavours in using the French language in these activities.

He is the author of the 4 - volume text book on Merchandising Technology which has been used at the Commercial High Schools since 1942. He was the Chairman of the group which has prepared a 492 - page book on «Standardization in Turkey and the Turkish Standards Institution.»

He is the founder and editor of the «Economic Gazette of Turkey».

He is also the founder of our Magazine and has been the owner and editor of it on behalf of TSE.

NEW TSE MARK CONTRACTS

p. 9

In june, the two new contracts were enacted at TSE for use of the TSE Mark indicating conformity with Turkish standards.

The ELEKTROPAK and the T.E.O. firms have been authorized to use the TSE Mark on the switches for internal electrical installations.

STANDARDIZATION EFFORTS IN THE FIELD OF INDUSTRIAL OWNERSHIP

p. 11

In a previous article we had mentioned the work on standards in the field of industrial ownership. We had also tried to explain the work of WIPO. In this article we will try to point out the work in this field performed by ICIREPAT and PCT.

ICIREPAT (International Cooperation in Information Retrieval among Patents Offices) is a committee, which holds the record of invention documents, and which wishes to implement international cooperation among the government offices, that administer the procedure for protecting these inventions, for the purpose of obtaining the invention documents, and the said committee was set up under the provisions of the Paris Union Agreement. The duty of the committee to furnish the assistance required for the preservation and obtention of invention documents in connection with the technical information required by the researchers as well as by the industrialists implementing the invention documents. ICIREPAT tries to provide this assistance by two methods: the sharing system, and standardization efforts. The subject we shall deal with is the second, because we are not in a position to handle the first, which must be taken up by a separate branch of specialization.

Three special particulars must be dealt with in connection with standardization efforts: Papers connected with invention documents, microfilms, and dimensions of the cards to be used in scientific records.

The writer goes on to give details about these three particulars which are closely connected with standardization; in the second part of the article he gives information about PCT (Patent Cooperation Treaty).

STANDARD FOR PISTON RINGS FOR VEHICLE MOTORS

p. 12 - 13

A Symposium was organized by the Ministry of Industry and Technology from 19 to 22 June 1972 in connection with setting up a motor industry in Turkey. In connection with motor production, the most important organ of the automotive industry, the Turkish Standards Institution has issued standards on cylinder barrels, rubber hoses, air filters, spark plugs and pistons, and piston pins. Lastly, the standard for piston rings has been accepted by the TSE Technical Council.

Basically the piston ring is one of the most important pieces of the motor, ensures sealing and greasing between the piston and the cylinder, and acts as bedding for the piston. In drawing up this standard, special use was made of the DIN norms, an advantage was also taken of the SAE Handbook and of the Israel Standards thereon.

After the standard was discussed by the Technical Committee and submitted to the TSE Mechanical Preparatory Group and thus processed according to TSE procedure, it was sent to the Ministeries, Universities, and public and private institutions concerned for their initial comments. The automotive industry and the newly formed piston ring manufacturing firms have been of assistance in the maturation of the standard.

In the subsequent parts of the article, technical information is given about each section of the standard.

STANDARD FOR CHESTNUTS

p. 15

The Supreme Deity Zeus was looking around as he sat on his throne on Mount Olympus from which he ran both the world as well as the universe. As he sat, he heard gay voices coming from the thickets of trees on the shore of the waternymph stream that meanders daintily among the green fields of the Bursa plain. He looked in that direction, and was pleased to see. Artemis, his beloved daughter and the twin sister of Apollo, hunting for game together with her maids - in - waiting. As he was watching them he noticed a very beautiful fairy. This as Nea, one the maids of Artemis. Zeus, transported by the beauty of the girl, was grieved at not having noticed her before.

The Supreme Deity Zeus had fallen in love with the fairy Nea, and wanted to include her in his harem. But Nea did not desire to enter the harem of the Supreme Deity, and avoided him. But in the end she was unable to turn him down. Thus Nea became a concubine of Zeus, but later came to rue her acceptance of it, and this repentance became so great that she one day committed suicide by throwing herself into the cool waters of the Waternymph stream. When he heard the sad news, the Supreme Deity Zeus was greatly grieved. He took his beloved out of the stream and wanted to render her immortal in order to show his great love for her. He turned her into a thick - leafed, magnificent, and noble tree in the middle of the

Bursa plain. This was the first chestnut later spread in the world from there.

Zeus must have felt jealousy of human beings also for his beloved, that he had turned into a chestnut tree, because he encased its fruit in a thorny husk. Perhaps he thus wished to prevent human beings from plucking it, and to look with pleasure at the magnificent and noble tree by himself.

It is thus that the world - famous chestnuts of Bursa took their place in mythology.

After this interesting foreword, gleaned from mythological sources, the writer goes on to give detailed information about the Turkish standard for chestnut which has just been accepted.

IEC/TC 35 MEETS AT TSE p. 17 - 21

Representatives of 15 Countries Take Part in Meetings lasting Three Days

Technical Committee No. 35 of the International Electrotechnical Commission (IEC) for «Dry Cells and Batteries» met in Ankara from 19 to 21 June 1972 at the Turkish Standards Institution.

35 delegates from Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Holland, Hungary, India, Italy, Sweden, Switzerland, Turkey, U.K., U.S.A. and Yugoslavia took part in the meetings which started at 10 a. m. on 19 June.

The meeting was opened with an address by Prof. Dr. Tarık G. Somer, the TSE Vice - President to which an answer was later given by Dr. F. L. Tye, (U. K.) Chairman of Technical Committee No. 35. The Secretary of the Committee, A. Gibert (France) sat right next to Dr. Tye on the presiding council.

The delegation representing our country at the meetings were composed of A. Galip Mutdoğan (Delegation Chairman), Vice-Chairman of the TSE Electrical Preparatory Group, of Kemal Tan, Vice-Chairman of the TSE Electrical Preparatory Group,

of Celâl Sermet, spokesman of the Technical Committee in connection with the TSE Electrical Preparatory Group, of I. Sevik, H. Koronel, G. Nahum, N. Arnas, and Y. Nur, representing the Berec firm, and of A. Goldenberg representing the PERTRIX firm. Aziz Başarı from the Berec firm acted as the French an English interpreter at the meetings.

As will be seen, our country was represented adequately during the work of this Technical Committee, responsible for preparing international standards on dry cells and batteries, by specialists from TSE as well as from the industrial enterprises concerned; thus our national views and opinions on these subjects were successfully defended during these international discussions.

The Committee Chairman Dr. F. L. Tye, who made a declaration to the officials of our magazine about the results obtained from the meetings which lasted three days, pointed out that the Ankara work had been very productive, that some additions had been made to the IEC publications No. 86 - 1, 86 - 2, and 86 - 3 connected with the subject, and that furthermore 8 new proposals and 14 new work subjects presented by the representatives of various countries, had been discussed and decided upon.

In his talk at the closing session of the meetings Dr. Tye expressed his appreciation and congratulations for the excellent organization achieved by TSE, and also presented thanks at the hospitality shown to foreign delegates. This talk was answered by A. Galip Mutdoğan, the Chairman of the Turkish Delegation.

The foreign guests returned to their countries after having participated on the morning of 22 June in the İzmir - İstanbul trip arranged by TSE.

The Committee Chairman Dr. F. L. Tye, the Secretary A. Gibert, as well as G. S. Bell (Germany) and R. B. Jay (England), the other two members of the Editing Committee continued their work at TSE for another two days and drew up the minutes on the results of the meeting.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA**
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
**BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

Yazalar, Derginin ve yazının adı anılarak aktarılabilir.

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlavé renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI	
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline	uçak postası
6 aylık	6 Lira	ücreti ilavé	edilir.
Sayısı	1 Lira		